

§ 16 a, stk. 4

Miljøgodkendelse

Svineproduktion på Simmerstedvej 208A, 6100 Haderslev.
Meddelt den 1. maj 2025

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	33 28 48 37
Husdyrbrugets navn	Bram I/S
Beliggenhedsadresse	Simmerstedvej 208A, 6100 Haderslev

Ansøger

Ansøger navn	Bram I/S
Ansøger adresse	Grarup Overby 31, 6100 Haderslev
Ansøger telefon	21 74 34 43
Ansøger e-mail	jesper@bb Bram.dk

Konsulent

Konsulent CVR-nummer	25 91 45 62
Konsulent virksomhedsnavn	Miljø og Natur
Konsulent navn	Jakob Altenborg
Konsulent adresse	Kirkevej 26, 9330 Dronninglund
Konsulent telefon	26 25 97 91
Konsulent e-mail	jakob@miljoeognatur.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	8750761
CHR-numre	94991
Matrikel nummer	5
Evt. øvrige matrikler	238 Bramdrup, Moltrup 145 og 146 Moltrup ejerlav, Moltrup

Myndighed

Navn	Haderslev Kommune, Miljø, Landbrugsgruppen
Adresse	Christian X's Vej 39, 6100 Haderslev
Sagsbehandler	Cecilie Gammeltoft Nielsen
Telefon	20 32 43 66
E-mail	cegn@haderslev.dk
Kvalitetssikring	Andreas Hedevang Holm

Godkendelse

Ansøgning indsendt	26. april 2024
Godkendelsestype	§ 16 a, stk. 4, ammoniakemission, på 7.919 kg NH ₃ -N/år
Visiteret fuldt oplyst	3. juni 2024
Meddelt	1. maj 2025
Husdyrgodkendelse.dk	Skema nr. 243775, version 6
Acadre nr.	24/9221

Indholdsfortegnelse

Registreringsblad	2
A. Afgørelse	4
Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse	4
Dispensationer	6
Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse	7
B. Vilkår for husdyrbruget	8
Ophævede vilkår	15
C. Miljøteknisk beskrivelse	16
Generelt	16
Indretning og drift	16
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	17
Husdyrbrugets beliggenhed	18
Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold	19
Naturvurdering	22
Lugtgener	26
Støjkloder og rystelser	27
Støvgener	28
Lysgener	28
Skadedyr	28
Transport, til- og frakørsler	29
Olie, kemikalier og affald	29
Spilde- og overfladevand	30
Energi og vandforbrug	30
BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse	31
Egenkontrol	32
Risikoforhold	32
Ophør	33
Særregler for IE-husdyrbrug	33
D. Offentlighed og klagevejledning	34
Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse	34
Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse	34
Annoncering af afgørelse	34
Klagevejledning	35
Bilag 1: Situationsplan	36
Bilag 2: Interne transportveje	37
Bilag 3: Afløbsplan	38
Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse	39

A. Afgørelse

Haderslev Kommune har den 26. april 2024 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Simmerstedvej 208A, 6100 Haderslev, som omhandler følgende:

- Etablering af 2 nye stalde
- Etablering af gyllekøling
- Etablering af teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder
- Ændring af staldsystem i Stald 2

Haderslev Kommune meddeler miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 4 i husdyrbrugloven¹ til udvidelse af svineproduktion med de stillede vilkår i Afsnit B. Det forudsættes, at projektet gennemføres og drives, som det er beskrevet i ansøgning nr. 243775, version nr. 6 på Husdyrgodkendelse.dk.

Miljøgodkendelsen er et tillæg til § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelsen fra 3. maj 2022. De gældende vilkår for husdyrbruget er samlet i Afsnit B, såvel som ophørte vilkår, da forhold vedrørende disse vilkår ændres. Med det ansøgte stiger husdyrbrugets antal stipladser med ca. 800 til søer. Herved vurderes det jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens² § 4, stk. 4, nr. 2, at ansøgningen er omfattet af krav om miljøkonsekvensrapport.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres uden kommunens forudgående godkendelse. Haderslev Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Miljøgodkendelsen er kun en del af det retsgrundlag, som husdyrproduktionen er underlagt. Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på husdyrbruget forudsættes kendt, og skal følges.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til husdyrbrugloven. Øvrige relevante tilladelser, godkendelser og/eller dispensationer skal indhentes særskilt. Der skal derfor eventuelt søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Haderslev Kommune.

Baggrund for afgørelse om miljøgodkendelse

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen³, samt Miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold (husdyrvejledningen).

Husdyrbruget har et produktionsareal, der er større end 100 m² og en ammoniakemission på 7.919 kg NH₃-N/år, og er tidligere godkendt efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2. Derfor er de ansøgte udvidelser af husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens § 16 a, stk. 4.

Ansøger driver flere husdyrbrug, hvor der herimellem flyttes dyr. Alt foder til ansøgers husdyrbrug produceres på Grarup Overby 31, og distribueres ud på de øvrige husdyrbrug. Husdyrbruget vurderes herved at være driftsmæssigt forbundet med ansøgers øvrige husdyrbrug. Den nærmeste af ansøgers husdyrbrug er beliggende 8,2 km fra Simmerstedvej 208A og vurderes derfor ikke at være teknisk- eller forureningsmæssigt forbundet.

På husdyrbrugets matrikel er registreret tre aktive borer, DGU nr. 142.1542, DGU nr. 142.691 og DGU nr. 142.724. Afstandskravet i husdyrbruglovens § 8, vedr. kravet på 25 m til vandboringer (vandforsyningsanlæg) bliver til disse borer ikke overholdt. Haderslev Kommune er blevet informeret om, at borerne DGU nr. 142.691 og DGU nr. 142.724 ikke længere er i brug. På baggrund af dette gives der ikke dispensation til borerne DGU nr. 142.691 og DGU nr. 142.724.

¹ Husdyrbrugloven – Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. Lovbekendtgørelse nr. 520 af den 1. maj 2019.

² Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024.

Som en forudsætning for denne godkendelse skal boringerne DGU nr. 142.691 og DGU nr. 142.724 sløjfes.

Haderslev Kommune har kontrolleret, at der er overensstemmelse mellem ansøgningen på Husdyrgodkendelse.dk og kommunens registreringer i forhold til nudrift og 8 års drift. Kommunen har vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen ses i Afsnit C og ligger til grund for de vilkår, der er angivet i Afsnit B. Vurderingerne skal belyse konsekvenserne af driften på husdyrbruget og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, der fremgår af ansøgningen, er tilstrækkelige.

Haderslev Kommune vurderer sammenfattende, at der kan gives lov til projektet idet:

- Projektet er erhvervsmæssigt nødvendigt.
- Husdyrbruget, med de stillede vilkår, kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- Husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik.
- Projektet med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Dispensationer

Dispensation fra afstandskrav til boring

De nye Stald 6 og Stald 7, og Stald 2 med mindre tilpasninger, skal som udgangspunkt overholde afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8, herunder kravet på 25 m til vandboringer (vandforsyningsanlæg).

Haderslev Kommune meddeler hermed dispensation fra afstandskravet til boringen DGU nr. 142.1542. Se Figur 1 Boringernes placering i forhold til staldanlæggene. Boringens placering er markeret med sorte prik. Den eksisterende boring DGU nr. 142.1542 ligger ca. 17 m nordvest for den nye Stald 6. Husdyrbruget bliver forsynet med vand fra DGU nr. 142.1542. Ejendommens beboelse forsynes med offentlig vand.

Figur 1 Boringernes placering i forhold til staldanlæggene. Boringens placering er markeret med sorte prik

Med det ansøgte sker der en mindre tilpasning vedr. staldsystemet i Stald 2, idet staldsystemet i hele staldanlægget ændres til løsgående. Herudover øges produktionsarealet i Stald 2 med 79 m², hvilket medfører en forøget forurening, da ammoniakemissionen stiger. De nye stalde, Stald 6 og Stald 7, etableres omkring den eksisterende bygningsmasse. Det vurderes at være hensigtsmæssigt at foretage tilpasninger og ændring i eksisterende Stald 2, og at placeringerne af de nye staldanlæg bidrager til en fornuftig logistik og mindsker husdyrbrugets påvirkning på landskabet.

Afstandskravet til nærmeste boring er begrundet i hensynet til generel grundvandsbeskyttelse. Haderslev Kommune vurderer, at de mindre tilpasninger i eksisterende Stald 2 samt indretning af de nye stalde, Stald 6 og Stald 7, ikke medfører en væsentligt øget risiko for grundvandet end de i forvejen eksisterende forhold med staldbygninger. Ændringer og tilpasninger i eksisterende stald samt etablering af nye stalde med henblik på sohold er erhvervsmæssigt nødvendig for den planlagte drift. Boringen DGU nr. 142.1542 er eksisterende og forsyner bedriften med vand. Det vurderes, at de hidtidige dispensationer for selv samme boring kan opretholdes, og at der kan meddeles dispensation for afstandskravet for Stald 6 og Stald 7 til DGU nr. 142.1542, da den faktiske afstand fra de eksisterende stalde til boringen ikke ændres.

Høring i forhold til afstand til boring er foretaget i forbindelse med den generelle partshøring.

Der indkom ingen bemærkninger om dispensationen i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune at den hidtidige dispensation for boringen DGU nr. 142.1542, kan opretholdes, og at der kan meddeles dispensation for afstandskravet for Stald 6 og Stald 7

til boringen DGU nr. 142.1542. Der henvises til husdyrbruglovens § 9, stk. 3 og kravet i § 8, stk. 1, nr. 1 vedrørende afstand til boring.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit D.

Dispensation fra afstandskrav til beboelse på samme ejendom

Stald 2, hvor der sker tilpasninger, skal som udgangspunkt overholde afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8, herunder kravet på 15 m til beboelse på samme ejendom.

Haderslev Kommune meddeler hermed dispensation fra afstandskravet til beboelse på samme ejendom.

Den eksisterende Stald 2, ligger ca. 7 m fra ejendommens beboelse. I Stald 2 skal der med det ansøgte projekt ændres på staldsystemet, samt stiger produktionsarealet med 79 m². Dette medfører en forøget forurening, da ammoniakemissionen stiger. Det vurderes at være hensigtsmæssigt, at foretage tilpasninger i Stald 2, frem for at bygge nyt, der ville kunne overholde afstandskravet.

Afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom er begrundet i hensynet til beboerne over for lugt og skadedyr fra stalden. Ændringerne i den eksisterende Stald 2 er erhvervsmæssigt nødvendig for husdyrbrugets løbende udvikling. Haderslev Kommune vurderer, at ændringerne i Stald 2 kan give en større risiko for gener. Det vurderes dog, at da der hidtil har været svineproduktion i den eksisterende Stald 2, vil en forøgelse af generne ikke umiddelbart kunne skelnes fra det hidtidige. Det antages dermed, at beboerne på husdyrbruget ikke vil opleve generne væsentligt anderledes end hidtil.

Høring i forhold til afstand til beboelse på samme ejendom, er foretaget i forbindelse med den generelle partshøring.

Der indkom ingen bemærkninger om dispensationen i høringsperioden.

Med baggrund i ovenstående meddeler Haderslev Kommune dispensation for afstandskravet fra Stald 2 til beboelse på samme ejendom. Der henvises til husdyrbruglovens § 9, stk. 3 og kravet i § 8, stk. 1, nr. 6 vedrørende afstand til beboelse på samme ejendom.

Afgørelsen kan påklages jf. klagevejledning i afsnit D.

Udnyttelsesfrist og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift jf. husdyrbruglovens § 40, stk. 1, jf. dog stk. 2. Dette betyder, at vilkårene inden for denne periode kun kan ændres, hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses, da afgørelsen blev meddelt, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 1. maj 2033.

B. Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Vilkårene skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes. Konkrete bestemmelser i lovgivning og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen. Når denne miljøgodkendelse bliver taget i brug, er det de nedenstående vilkår der gælder for husdyrbruget.

Generelt

- 1) (Tidl. Vilkår 1, ændret) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 243775, version 6, og med de ændringer og vilkår, der fremgår af denne miljøgodkendelse.
- 2) (Tidl. Vilkår 2, ændret) Miljøgodkendelsen skal altid være at finde på husdyrbruget, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være den driftsansvarlige bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift – Produktionsareal og staldsystem

- 3) (Tidl. Vilkår 9, ændret) Husdyrbrugets produktionsanlæg skal være og drives i overensstemmelse med Tabel 1, og være placeret som vist på Bilag 1: Situationsplan.

Tabel 1 Stalde og produktionsarealer på husdyrbruget ved ansøgt drift.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (%)
Stald 1	1.898	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.571	83
Stald 2	1.776	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.429	81
Stald 3	1.565	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	1.138	73
Stald 4	1.168	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	854	73
Stald 5	1.164	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	930	80
Stald 6	1.134	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	854	75
Stald 7	2.558	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.872	73
Sum	11.263		8.648	

*Produktionsareal (%) er beregnet som: Produktionsareal (m²) / Staldstørrelse (m²) * 100

- 4) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Gyllekanalerne i staldene Stald 5, Stald 6 og Stald 7 - i alt 2.347 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Da dette er en forudsætning for overholdelse af BAT-kravet, må disse staldafsnit ikke tages i brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 5) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Varmepumpen skal til Stald 5 og Stald 6 skal levere en køleeffekt på mindst 44,7 W/m².
- 6) Varmepumpen skal til Stald 7 skal levere en køleeffekt på mindst 26,6 W/m².
- 7) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Den årlige driftstid af varmepumpen skal være 8.760 timer.

- 8) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
- 9) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Varmepumpen skal til følgende stalde levere en årlig køleeffekt på mindst:
 - Stald 5: 254.522 kWh.
 - Stald 6: 173.467 kWh.
 - Stald 7: 292.202 kWh.
- 10) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- 11) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- 12) (Tidl. Vilkår 10, ændret) Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden, før anlægget tages i drift.

Indretning og drift - Anlæg til gødning

- 13) (Tidl. Vilkår 13) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med Tabel 2 og være placeret som vist i Bilag 1: Situationsplan.

Tabel 2 Gødningsopbevaringsanlæg ved ansøgt drift.

Navn	Lagertype	Areal (m ²)	Yderligere oplysninger
Gylletank	Flydende	298	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.
Gylletank	Flydende	980	Fast overdækning med 50 % NH ₃ effekt.

- 14) (Tidl. Vilkår 11, ændret) Husdyrbruget skal etablere fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt på den eksisterende gyllebeholder på 298 m². Da dette er et miljøtiltag, som er et grundlag for at husdyrbruget kan overholde gældende miljøkrav, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 15) Alle sugestudser i teltoverdækningerne skal være etableret med dykket indløb eller klap, således begge overdækninger er tætte.
- 16) (Tidl. Vilkår 12, ændret) Åbning af tellugerne må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning, udbringning eller tilførsel af gylle.
- 17) (Tidl. Vilkår 12, ændret) Skader på teltoverdækningerne skal repareres senest en uge efter skadens opståen.
- 18) (Tidl. Vilkår 12, ændret) Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation senest to hverdage efter skadens opståen og dette skal noteres i logbogen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 19) (Tidl. Vilkår 15) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden tilførsel af gylle til gyllebeholder fra staldene eller returnering/afhentning fra/til biogasanlæg skal det sikres, at gyllebeholderen kan rumme den aktuelle mængde gylle.
- 20) (Tidl. Vilkår 14, ændret) Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret sugekran, skal påfyldning af gyllevognene foregå på støbt plads med afløb til beholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter dagens aktivitet om beholderen er afsluttet.

Beliggenhed og landskab

- 21) Boringerne DGU nr. 142.691 og DGU nr. 142.724 sløjfes. Da dette er en forudsætning for miljøgodkendelsen, må resten af denne miljøgodkendelse ikke tages brug, før dette vilkår er opfyldt.
- 22) Stald 6 skal etableres som en forlængelse af Stald 4 i vestlig retning med en max længde på 62 m. Bredden må max være 20 m. Bygningshøjde skal være max. 8 m og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 6 skal placeres som vist i Bilag 1: Situationsplan.
- 23) Stald 7 skal etableres i den østlig retning i tilknytning af den eksisterende bygningsmasse med en max længde på 82 m. Bredden må max være 33 m. Bygningshøjde skal være max. 8 m og taghældning skal være 20 grader, hvilket er det samme som på de eksisterende stalde. Stald 7 skal placeres som vist i Bilag 1: Situationsplan.
- 24) Stald 6 og stald 7 skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det vil sige hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.
- 25) Husdyrbruget skal etablere teltoverdækning på den eksisterende gyllebeholder på 298 m². Farven på teltoverdækningen skal være grå. Max højden på gyllebeholderen med teltoverdækning må max være 8 m over terræn.
- 26) Eksisterende hegn jf. Figur 2 skal bibeholdes og vedligeholdes, herunder at udgåede træer og buske erstattes.

Lugtgener

- 27) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Staldanlæggene inklusive ventilationssystemet skal rengøres og efterses mellem hvert hold grise eller min en gang årligt i de staldafsnit, hvor der konstant er grise.
- 28) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, kan kommunen meddele påbud om, at husdyrbruget for egen regning skal udarbejde og gennemføre et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

Støjgener

- 29) Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdierne i nedenstående tabel. Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

Tabel 3 Vejledende Støjgrænser fra Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Tidspunkt	Støjgrænser dB(A)			Reference tidsrum (Midlingstid)
	Det åbne land	Byzone	Samlet bebyggelse	
Hverdage kl. 07-18	55	45	45	8 timer
Lørdag kl. 07-14	55	45	45	7 timer
Lørdag kl. 14-18	45	40	40	4 timer
Søn- og helligdag kl. 07-18	45	40	40	8 timer
Aften, alle dage kl. 18-22	45	40	40	1 time
Nat, alle dage kl. 22-07	40	35	35	½ time

Det bemærkes, at støj fra brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

- 30) Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at vilkårets fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, som er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støvgener

- 31) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.
- 32) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning undgås.

Lysgener

- 33) (Tidl. Vilkår 19) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.
- 34) (Tidl. Vilkår 18, ændret) Udendørs belysning skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til en halv time efter endt aktivitet på pladsen.

Skadedyr

- 35) (Tidl. Vilkår 20.) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning mv. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.
- 36) (Tidl. Vilkår 21.) Der skal overalt på husdyrbruget udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse efter de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Olie, kemikalier og affald

- 37) (Tidl. Vilkår 28, ændret) Olie, diesel og kemikalier skal opbevares i overjordiske beholdere på fast og tæt bund uden afløb og uden risiko for afstrømning til terræn.
- 38) (Tidl. Vilkår 26.) Tankning af brændstof skal ske under opsyn.
- 39) (Tidl. Vilkår 29.) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.

Spilde- og overfladevand

- 40) (Tidl. Vilkår 23, ændret) Fra befæstede arealer må der ikke ske overfladeafstrømning af urent vand til det omgivende terræn.
- 41) Afledning af spildevand skal foregå som vist på Bilag 3: Afløbsplan.
- 42) (Tidl. Vilkår 25, ændret) Brønde og -nedløb skal sikres på en sådan måde, at der ikke kan indrive forurenende stoffer.
- 43) Dræn og riste, der ligger nærmere end 15 meter fra opbevaringsanlæg for husdyrgødning og lign., herunder staldanlæg, skal ledes til opbevaringsbeholder for flydende husdyrgødning eller sløjfes/omlægges.
- 44) Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Energi- og vandforbrug

- 45) Staldanlæggets elinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
- 46) Stiger husdyrbrugets energiforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af energiforbruget.
- 47) (Tidl. Vilkår 32.) Staldanlæggets vandinstallationer skal repareres og vedligeholdes løbende.
- 48) (Tidl. Vilkår 30.) El- og vandforbrug skal registreres mindst en gang om året.
- 49) Stiger husdyrbrugets vandforbrug utilsigtet, skal der i forbindelse med tilsyn fremlægges virkemidler til nedbringelse af forbruget.
- 50) (Tidl. Vilkår 31.) Der skal gennemføres kontrol af elinstallationer herunder ventilationsanlæg af en autoriseret elinstallatør mindst hvert 5. år.

Egenkontrol

- 51) (Tidl. Vilkår 38, ændret) Der skal føres en logbog for gyllebeholderene, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 52) (Tidl. Vilkår 36 og 37, ændret) Som led i at dokumentere egenkontrollen på bedriften skal følgende dokumentation opbevares i fem år og forevises Haderslev Kommune på forlangende:
 - Kvitteringer for aflevering af farligt affald.
 - Dokumentation for servicering af ventilationsanlæg.
 - Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.
 - Kvitteringer, eller anden dokumentation, for flue- og rottebekæmpelse.
 - Opdatering af beredskabsplan.
 - Skriftlig leveringsaftale med Biogasanlæg.
- 53) Enhver form for driftsstop af gyllekølingssystemet skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 1 uge. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 54) Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige serviceraapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen.
 - Kontrol af varmepumpens ydelse.
 - Aflæsning og registrering af driftstimer.
- 55) Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige serviceraapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Risikoforhold

- 56) (Tidl. Vilkår 33, ændret) Der skal altid forefindes en beredskabsplan på husdyrbruget. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Beredskabsplanen skal ajourføres løbende og minimum en gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Medarbejderne skal være bekendt med beredskabsplanen.
- 57) Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder, og derefter med de ansatte mindst en gang årligt.

Ophør

- 58) (Tidl. Vilkår 34.) Husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen permanent nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.
- 59) (Tidl. Vilkår 35.) Ved husdyrbrugets ophør fjernes tilbageværende husdyrgødning, ejendommen ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Særregler for IE-husdyrbrug

Udover ovenstående vilkår er der en række krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 49-57, som også skal opfyldes for denne § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelse. Der vil blive set på disse krav i forbindelse med tilsyn, og ellers skal dokumentationen indsendes til kommunen senest 31. december hvert år.

Ophævede vilkår

Følgende vilkår fra § 16 a, stk. 2 miljøgodkendelsen fra 3. maj 2022 ophæves ved udnyttelse af denne miljøgodkendelse.

Ophæves da anlægget ikke bliver opført/er opført:

Tidl. Vilkår 3 - Husdyrbruget kan ændre eksisterende Stald 1 på 1.898 m² til et samlet produktionsareal på 1.576 m² til løsgående søer.

Tidl. Vilkår 4 - Husdyrbruget kan ændre eksisterende Stald 2 på 966 m² til et samlet produktionsareal på 783 m² til søer, i Individuel opstaldning.

Tidl. Vilkår 5 - Husdyrbruget kan ændre eksisterende Stald 2a på 795 m² til et samlet produktionsareal på 567 m² til løsgående søer.

Tidl. Vilkår 6 - Husdyrbruget kan ændre eksisterende Stald 3 på 1.565 m² til et samlet produktionsareal på 1.213 m² til søer, kassestier.

Tidl. Vilkår 7 - Husdyrbruget kan ændre eksisterende Stald 4 på 1.168 m² til et samlet produktionsareal på 910 m² til Søer, kassestier. (Ændring fra klimastald til farestald).

Tidl. Vilkår 8 - Husdyrbruget kan etablere ny Stald 5 på 1.160 m², med et samlet produktionsareal på 930 m² til løsgående søer. Stald 5 skal placeres som vist i bilag 1.

Stald 5 skal etableres ved at ombygge og udvide det eksisterende maskinhus i nordvestlig retning.

Bredden skal svare til det eksisterende maskinhus og længden af bygningen skal være ca. 57 m, som vist i bilag 1. Kiphøjde skal være ca. 8 m og taghældning skal være 20 grader.

Stald 5 skal opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er røde sten og lyst tag.

C. Miljøteknisk beskrivelse

Haderslev Kommunes vurderinger foretages på grundlag af ansøgningsmaterialet, supplerende oplysninger fra ansøger samt Haderslev Kommunes oplysninger om natur- og miljøforhold i området og områdets sårbarhed over for påvirkninger fra husdyrbruget.

Generelt

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, afsnit Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.

For at sikre, at husdyrbrugets miljøpåvirkning ikke overstiger det vurderede, stilles der vilkår om, at projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet fra Husdyrgodkendelse.dk skema nr. 243775 version 6, samt med de ændringer og vilkår som fremgår af miljøgodkendelsen.

Da den driftsansvarlige for husdyrbruget er ansvarlig for at overholde vilkårene i denne miljøgodkendelse, stilles der vilkår om, at den driftsansvarlige er bekendt med denne miljøgodkendelses indhold. For at sikre, at godkendelsens vilkår er tilgængelige for de ansatte, stilles der også vilkår om, at godkendelsen skal foreligge på husdyrbruget, og at relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Erhvervsmæssig nødvendighed og alternativer til det ansøgte projekt

Ændringerne og udvidelsen af husdyrbruget sker som en del af den løbende udvikling og anses som husdyrbrugets udviklingsstrategi. På Simmerstedvej 208A drives der på nuværende tidspunkt sohold. Haderslev Kommune vurderer, at det derfor at udvidelsen samt ændringen af produktionen på husdyrbruget er erhvervsmæssigt nødvendigt for, at husdyrbruget kan følge med udviklingen af landbrugserhvervet. Udvidelse af ejendommen er derfor erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom.

Gylleforsuring og luftrensning er undersøgt som alternative ammoniak- og lugtreducerende tiltag. Disse er fravalgt, da de ansøgte tiltag er mere rentable for produktionen samt vurderes at overholde gældende lovgivning.

Indretning og drift

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, afsnit B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Husdyrbrugets eksisterende anlæg består af fem stalde, to fortanke, to gyllebeholder, foderlade og servicerum. I forbindelse med udvidelsen af bedriften etableres to nye staldanlæg. Situationsplan med angivelse af placering af stalde og anlæg fremgår af Bilag 1: Situationsplan. Der vil fremover være følgende anlæg og produktionsarealer på husdyrbruget:

Tilladte produktionsarealer og staldsystemer

- 5.802 m² produktionsareal med løsgående, delvis spaltegulv. Dyretype: Søer, golde og drægtige.
- 2.846 m² produktionsareal med kassestier, delvis spaltegulv. Dyretype: Søer, diegivende.

Det godkendte produktionsareal på 8.648 m² i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne.

Anlæg til gødning

- Gylletank, overfladeareal på 298 m² (V - 1.200 m³).
- Gylletank, overfladeareal på 980 m² (V - 4.000 m³).

Andre anlæg

- Foderlade
- To fortanke

- Servicerum
- Halmfyr

Miljøpåvirkningen med ammoniak og lugt afhænger af produktionsarealets og gødningsopbevaringsarealets størrelse, dyresammensætningen, de anvendte staldsystemer samt af den anvendte miljøteknologi. Kommunen stiller derfor vilkår til, at dyretyper, staldsystemer samt placering og størrelse af de nye staldanlæg og produktionsarealer skal være som ansøgt. Dette skal sikre, at miljøpåvirkningerne fra husdyrbruget fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen.

På husdyrbrugets lille gyllebeholdere skal der etableres fast overdækning i form af telt med indvendigt skørt. Overdækning er med til at sikre miljøet ved at reducere ammoniakemission med 50 % fra anlæggene. For at emissionsreduktionen er optimal, skal teltdugen være intakt og lukket. Derfor stilles der vilkår om, at åbning af teltdugen kun må ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle, og at eventuelle skader skal repareres hurtigt. Herudover stilles der vilkår om, at sugestuderne i teltoverdækningerne skal være etableret med dykket indløb eller udstyres med klap, således at overdækningerne holdes tætte.

Der er ansøgt om etablering af gyllekøling i Stald 5, Stald 6 og Stald 7 med en projekteret reduktion af ammoniakemission på 30 %. Dette opnås med en køleeffekt på 44,7 W/m². Anlægget skal være i drift 8.760 timer pr. år. Dette giver varmepumpen en årlig køleeffekt på:

- 254.522 kWh for Stald 5.
- 173.467 kWh for Stald 6.
- 292.202 kWh for Stald 7.

Den samlede årlige køleydelse vil være 720.191 kWh. Der stilles vilkår om anlæggets etablering, effekt og drift for at fastholde husdyrbruget på den projekterede ammoniakreduktion. Der stilles ligeledes vilkår om vedligehold af anlægget for at sikre, at anlægget opfylder kravet om den nødvendige køleeffekt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, afsnit B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Ifølge § 10, stk. 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen⁴ vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders tilførsel normalt være tilstrækkelig til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Gødningsproduktionen er relateret til antal dyr og ikke til m² produktionsareal. Denne § 16 a, stk. 4 miljøgodkendelse stiller ikke krav om dyrenes maksimale antal, og ejendommens nødvendige opbevaringskapacitet beregnet i måneder kan derfor variere år for år.

Den forventede gylleproduktion pr. svin afhænger af staldsystemet⁵:

- 1 årsso. Løsgående, delvis spaltegulv producerer 4,84 ton gylle pr. år.
- 1 årsso. Kassestier, delvis spaltegulv producerer 1,77 ton gylle pr. år.

Det forventes, at husdyrbruget med det ansøgte stiger til ca. 2.600 årssøer, og med en gylleproduktion pr. so på ca. 6,61 tons gylle pr. årsso, forventes der en årlige gylleproduktion på ca. 17.200 ton gylle pr. år.

Herudover afledes årligt ca. 1.000 m³ rengøringsvand til husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg. Da begge gyllebeholdere etableres med overdækning, er der ingen tilførsel af regnvand.

Ejendommens opbevaringskapacitet udgøres af to gyllebeholdere med en samlet volumen på 5.200 m³. Ejendommen har derved opbevaringskapacitet til ca. 6,6 måneders tilførsel. Husdyrbrugets husdyrgødning afsættes til biogasanlæg, der returneres udelukkende den mængde, tilsvarende gyllebeholdernes kapacitet.

⁴ Husdyrgødningsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning. Bekendtgørelse nr. 2243 af den 29. november 2021.

⁵ [Normtal for husdyrgødning fra Aarhus Universitet, Institut for Husdyr- og Veterinærvidenskab](#)

Husdyrbrugets opbevaringskapacitet suppleres af en skriftlig aftale om afgivelse til biogas jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 4.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at husdyrbruget opfylder kravet om opbevaringskapacitet i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 10, stk. 1 og 2.

Når gylle håndteres og flyttes fra fx opbevaringsanlæg til gyllevogn eller fra fortanke til lastbil, opstår en risiko for spild og dermed for forurening af omgivelserne. For at minimere risikoen for forurening stilles der vilkår om, at håndtering af gylle skal foregå under opsyn.

Ligeledes stilles der vilkår om, at påfyldning og tømning af gyllevogn skal ske på tæt og fast plads eller med sugekran. Spild skal fjernes hurtigst muligt og senest når dagens aktivitet om beholderen er afsluttet.

Husdyrbrugets beliggenhed

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.4 Beliggenhed og omgivelser.

De fastsatte afstandskrav i husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8 gælder for etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening. Afstandskravene i henhold til §§ 6, 7 og 8 i husdyrbrugloven måles til kanten af de pågældende anlæg.

Det er relevant at behandle afstandskravene i §§ 6, 7 og 8, da der er ansøgt om at udvide husdyrbruget med yderligere 3.735 m² staldbygninger.

De ansøgte nyetableringer på husdyrbruget overholder de lovbestemte afstandskrav i husdyrbrugloven, se Tabel 4.

Tabel 4 Oversigt over afstande fra anlæg på husdyrbruget til nærmeste punkt med afstandskrav jævnfør husdyrbruglovens §§ 6, 7 og 8.

Husdyr- brugloven	Afstandskrav til	Afstandskrav (m)	Afstand (m)	Bemærkninger om anlæg
§ 6	Byzone eller sommerhusområde (eksisterende eller fremtidigt)	50	1.550	Industriområde ved Bramdrup
§ 6	Boligområde/Blandet bolig og erhverv (landzone der i lokalplan er udlagt til)	50	1.730	Moltrup
§ 6	Nabobeboelse	50	290	Simmerstedvej 205, 6100 Haderslev
§ 7	Kategori 1 natur	10	3.440	Elle- og askeskov
§ 7	Kategori 2 natur	10	2.450	Overdrev
§ 8	Vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning)	25	16,7	DGU nr. 142.1542
§ 8	Vandforsyningsanlæg (almen vandforsyning)	50	1.840	DGU nr. 142.1158
§ 8	Vandløb, dræn og søer > 100 m ²	15/100*	135	Skallebæk
§ 8	Offentlig vej, privat fællesvej	15	23	Forretgårdvej
§ 8	Levnedsmiddelvirksomhed	25	>25	
§ 8	Beboelse på samme ejendom	15	5	Fra Stald 2
§ 8	Naboskel	30	36	Matrikel nr. 143 Moltrup Ejerlav, Moltrup

* Ved etablering af anlæg til flydende husdyrgødning skal der være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal større end 100 m².

De fastsatte afstandskrav i § 6 er mindst 50 m til byzone, område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. samt til nabobeboelse. De generelle afstandskrav i § 6 er overholdt.

De fastsatte afstandskrav i § 7 er mindst 10 m til bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der benævnes som Kategori 1 natur og Kategori 2 natur. De generelle afstandskrav i § 7 er overholdt.

Der er fastsat afstandskrav i § 8 for vandforsyning (boring), vandløb, dræn, sø (100 m²), vej, levnedsmiddel-virksomhed, beboelse på samme ejendom og naboskel. De generelle afstandskrav i § 8 er ikke overholdt i forhold til vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning) og beboelse på samme ejendom. De øvrige afstandskrav er overholdt. Der er søgt om dispensation for afstandskrav til vandforsyningsanlæg (ikke almen vandforsyning) og beboelse på samme ejendom.

Det skal sikres, at der ikke er et rørlagt vandløb eller dræn, hvor der skal bygges stalde.

Fredninger, beskyttelseslinjer mv.

Det vurderes desuden, at det ansøgte ikke ligger indenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å-, skov-, kirke- og fortidsmindebeskyttelseslinje eller indenfor beskyttede sten- og jorddiger (naturbeskyttelseslovens⁶ §§ 16-19 og museumslovens⁷ §§ 29 a og 29 e).

Husdyrbrugets landskabelige placering og planmæssige forhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.4 Beliggenhed og omgivelser.

Det ansøgte projekt medfører at der opføres to ny stalde i tilknytning til det eksisterende bygningssæt og teltoverdækning på eksisterende gyllebeholder på 298 m².

Den ny Stald 6 skal etableres som en forlængelse af Stald 4 i vestlig retning. Stald 6 er 1.134 m² med et produktionsareal på 854 m². Bredden på stalden må maksimalt være 20 m, og længde på stalden må maksimalt være 62 m. Den nye stald 7 etableres i den østlige retning i tilknytning af den eksisterende bygningsmasse. Stald 7 er 2.558 m² med et produktionsareal på 1.872 m². Stalden etableres med en maksimal længde på 82 m og en brede på maksimal 33 m. Begge stalde etableres med en højde på maksimalt 8 m og med en taghældning på 20 grader. Staldene opføres i materialer med farver, der svarer til byggematerialerne ved de eksisterende stalde. Det er hvide sten (søstenselementer) og lyst tag.

Husdyrbrugets eksisterende gyllebeholder med et overfladeareal på 298 m² skal have teltoverdækning med grå teltdug. Med teltoverdækningen vil gyllebeholderen få en højde på 8 m. Det svarer til højden på husdyrbrugets anden eksisterende gyllebeholder, der ligger nord for gyllebeholderen og allerede er etableret med teltoverdækning.

Området

Husdyrbruget ligger i landzone vest for Haderslev og ca. 1,7 km syd for Bramdrup. Simmerstedvej 208A ligger med kort afstand til den Sønderjyske Motorvej, der løber vest husdyrbruget. I kommunens landskabskarakteranalyse ligger husdyrbruget i karakterområdet K7 Moltrup småbakked landbrugslandskab. De bærende karaktertræk er det bakkede landskab med mange naturtyper som skov, vandhuller, søer, mose og overdrev – og de dyrkede marker med større landbrug. Området opleves som komplekst og især i den vestlige del visuelt uroligt. Dette skyldes den visuelle og støjmessige påvirkning fra områdets tekniske anlæg, herunder E45, der gennemskærer området.

⁶ Naturbeskyttelsesloven - Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse. Lovbekendtgørelse nr. 927 af 28. juni 2024

⁷ Museumsloven – Bekendtgørelse af museumsloven. Lovbekendtgørelse nr. 358 af den 8. april 2014

Kommuneplanen

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 5 Landskabelige udpegninger

Kommuneplan	Udpegning	Uddrag af retningslinje	Anlæg inden for udpegning
3.1.1	Særligt værdifulde landbrugsområder	Landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt	Ja, alle staldanlæg
3.3.1	Lavbundsarealer	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, som forhindrer genskabelse af det naturlige vandstands niveau.	Nej
3.4.1	Naturområder, herunder særligt værdifulde	Hvis der undtagelsesvis tillades byggeri eller arealanvendelse, der forringer et naturområde, stilles krav om udlægning af nye områder.	Nej
3.4.2	Økologiske forbindelser, herunder potentielle	Etablering af nye større anlæg, må ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.	Ja, dele af staldanlægget
3.4.3	Internationale naturbeskyttelsesområder (NATURA2000)	Skal friholdes for aktiviteter og anlæg, der kan forringe naturtyper og levesteder.	Nej
3.5.1	Bevaringsværdige landskaber	Skal som udgangspunkt friholdes for byggeri og anlæg, Hvor det tillades, skal placering og udformning tilpasses til landskabet.	Ja store dele af staldanlægget
3.5.2	Større sammenhængende landskaber	Friholdes for byggeri, der slører de visuelle og landskabelige sammenhænge. Placering og udformning skal tilpasses til landskabet.	Nej
3.5.3	Værdifulde geologiske beskyttelsesområder	Bebyggelse må ikke sløre eller ødelægge landskabstrækkene, deres overgange og sammenhæng.	Nej
3.5.4	Kystnærhedszonen	Funktionelt begrundet byggeri skal placeres bag ved eksisterende byggeri eller placeres på de påvirker kystlandskabet mindst mulig.	Nej

Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til kommuneplanens landskabelige udpegninger fremgår af Tabel 5.

Alle husdyrbrugets anlæg er beliggende indenfor tre udpegninger:

- Særligt værdifulde landbrugsområder
- Bevaringsværdige landskaber
- Økologiske forbindelser, herunder potentielle

Retningslinjerne for de relevante udpegninger er:

Særligt værdifulde landbrugsområder

- I områder, der er udpeget som særligt værdifulde landbrugsområder, skal landbrugets udviklingsplaner og investeringsinteresser vægtes højt.

Økologiske forbindelser, herunder potentielle

- I de økologiske forbindelser skal dyr og planter naturlige bevægelsesveje styrkes. Her må ændringer i arealanvendelsen, bl.a. etablering af nye, større anlæg, ikke i væsentlig grad forringe dyre- og plantelivets spredningsmuligheder.
- Ved byggeri, anlæg eller ombygning af veje, jernbaner eller lignende, der vil afskære en økologisk forbindelse, skal der stilles krav om tiltag, der sikrer hensynet til en mere sammenhængende natur, eller der skal etableres faunapassager, hvor der er behov for det. 1
- Økologiske forbindelser inden for byzone skal styrke byernes rekreative og naturlige miljøer og indgå og friholdes som rekreative forbindelser ud til det omkringliggende åbne land.

Bevaringsværdige landskaber

- De bevaringsværdige landskaber skal som hovedregel friholdes for byggeri og anlæg.
- Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske, oplevelsesmæssige værdier ikke forringes.
- Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter.
- Større byggerier og anlæg uden for de bevaringsværdige landskaber må ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de bevaringsværdige landskaber.

Alle nye og eksisterende staldanlæg på Simmerstedvej 208A er beliggende i et kommuneplanudpeget særligt værdifuldt landbrugsområde, derved skal landbrugets udvikling vægtes højt. Stort set halvdelen af husdyrbrugets staldanlæg etableres/er placeret inden for en potentiel økologisk forbindelse, da skovområdet nord og vest for husdyrbrugets udgør en økologisk forbindelse. Inden for områder udpeget som potentielle økologiske forbindelser skal det bestræbes, at byggeri ikke forringer dyr og planter naturlige bevægelsesveje. Stald 6 placeres i den østlige yderkant af den pågældende potentiel økologisk forbindelse. På baggrund af placeringen, som er i forlængelse af den eksisterende bygningsmasse og i yderkanten af det udpegede område, vurderes det, at etableringen af staldafsnittet ikke i væsentlig grad forringer dyre- og plantelivets spredningsmuligheder. Næsten hele husdyrbruget ligger inden for bevaringsværdigt landskab, hvilket som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Haderslev Kommune vurderer, at da projektet vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendigt, og at bygningerne opføres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse, påvirkes områdets karakter ikke væsentligt af den ansøgte.

Det vurderes heraf, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget er i overensstemmelse med ovenstående retningslinjer, da byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt, opføres i tilknytning til eksisterende bygninger og har en lav profil. Byggeriet vurderes dermed ikke at påvirke områdets karakter eller husdyrbrugets fremtræden i landskabet i væsentligt omfang.

Husdyrbruget ligger i landskabstype "Bakkelandskab". I det bakkede landskab bør nyt byggeri generelt have en lav og homogen karakter og placeres lavt i landskabet. Byggeri må ikke placeres på bakketoppe. Udsigter over lange strækninger i landskabet bør ikke hindres. Det vurderes, at det ansøgte projekt er af homogen karakter, da de nye stalde opføres i tilknytning til de nuværende bygninger ligesom teltoverdækningen af gyllebeholderen på 298 m² ikke vil skille sig særligt ud, da den ligger i umiddelbar nærhed af en eksisterende gyllebeholder på 980 m², der allerede er etableret med teltoverdækning.

Synlighed og alternativ placering

De nye stalde opføres i tilknytning med den nuværende bygningsmasse, og det vurderes hermed, at de nye stalde ikke vil skille sig særligt ud. Det samme er gælden for gyllebeholderen på 298 m², som skal have etableret teltoverdækning. Gyllebeholderne er placeret i nærheden af den stor gyllebeholder på 980 m², hvor der allerede er etableret teltoverdækning. Dermed vurderes husdyrbrugets synlighed ikke at blive oplevet væsentligt anderledes end hidtil.

Bevarelse af den eksisterende beplantning omkring husdyrbruget jf. Figur 2 Beplantningsplan. Gul: Skal bibeholdes, vedligeholdes og styrkesvil bedrage til at skjule bygningerne i landskabet i forhold til indsyn over længere afstand, og der stilles vilkår herom.

Ansøger har gjort rede for, at ansøgningen omfatter etableringen af to ny stalde, teltoverdækning af husdyrbrugets mindste gyllebeholder og ændringer i den eksisterende Stald 2. De nye stalde kan placeres på flere alternative måder på anlægget. Ansøgers valgte placeringer er valgt under hensyntagen til en fornuftig logistik på anlægget og husdyrbrugets synlighed i landskabet. Bygningernes indbyrdes placering ved det ansøgte medvirker til en harmonisk og samlet enhed, som påvirker landskabet mindst muligt. Haderslev Kommune vurderer, at de valgte placeringer giver et samlet udtryk og mest produktionslogistik, og at det derfor er det mest fornuftige alternativ.

Der stilles vilkår om placering, dimensioner og materialer af de nye anlæg af hensyn til de landskabelige værdier.

Det vurderes sammenfattende, at det ansøgte byggeri på husdyrbruget med de stillede vilkår vil være i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer. Det ansøgte vurderes dermed ikke at påvirke områdets karakter eller husdyrbrugets fremtræden i landskabet i væsentligt omfang.

Naturvurdering

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.4 Beliggenhed og omgivelser.

Haderslev Kommune skal foretage vurdering af husdyrbrugets påvirkning af omkringliggende natur. I forbindelse med en husdyrproduktion vil der normalt ske en fordampning af ammoniak fra stalde og gødningslagre. En stor del af den fordampede ammoniak falder i kort afstand fra kilden og kan derfor forringe kvaliteten af nærliggende naturområder.

I miljøgodkendelsesordningen er der som udgangspunkt taget det nødvendige hensyn til naturområder i kraft af krav til den maksimalt tilladte totaldeposition eller merdeposition af ammoniak til forskellige kvælstoffølsomme naturtyper, benævnt kategori 1-, 2- og 3-naturområder. Ammoniakdepositionen fra husdyrbruget skal overholde beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Herudover ses på beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven samt Natura 2000-områder og bilag IV-arter jævnfør habitatbekendtgørelsen⁸.

Beskyttede naturtyper efter husdyrbrugloven

Husdyrbrugloven og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsætter beskyttelsesniveauer for en række kvælstoffølsomme naturtyper.

Haderslev Kommune har vurderet disse naturområder i nærheden af husdyrbruget Tabel 6 og Figur 3.

⁸ Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Bekendtgørelse. nr. 1098 af den 21. august 2023.

Tabel 6 Ammoniakdeposition til kategoriseret naturområder i nærheden af husdyrbruget.

Kategori 1-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Habitat natur	S	3.440	0,0	0,0	0,0	Elle- og askeskov syd for anlægget
Kategori 2-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Overdrev	Bn	2.450	0,0	0,0	0,0	Overdrev syd for anlægget
Kategori 3-natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
Overdrev 2	Mk	215	3,1	1,4	1,1	Overdrev vest for anlægget
Overdrev 3	Bn	530	1,3	0,6	0,5	Overdrev øst for anlægget
Mose	S	350	1,7	0,9	0,7	Mose sydøst for anlægget

Kategori 1-natur

Det ses af Tabel 6, at nærmeste naturområde omfattet af husdyrbruglovens kategori 1 er en Elle- og askeskov, som findes ca. 3,5 km syd for det ansøgte projekt. Skoven modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes på den baggrund, at skoven ikke vil blive påvirket væsentligt af projektet og overholder dermed emissionsgrænserne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 27, stk. 1.

Der er et andet husdyrbrug, der forventes at påvirke kategori 1 naturområdet. Det betyder, at højest tilladte totaldeposition i naturområdet må være 0,4 kg N/ha/år.

Kategori 2-natur

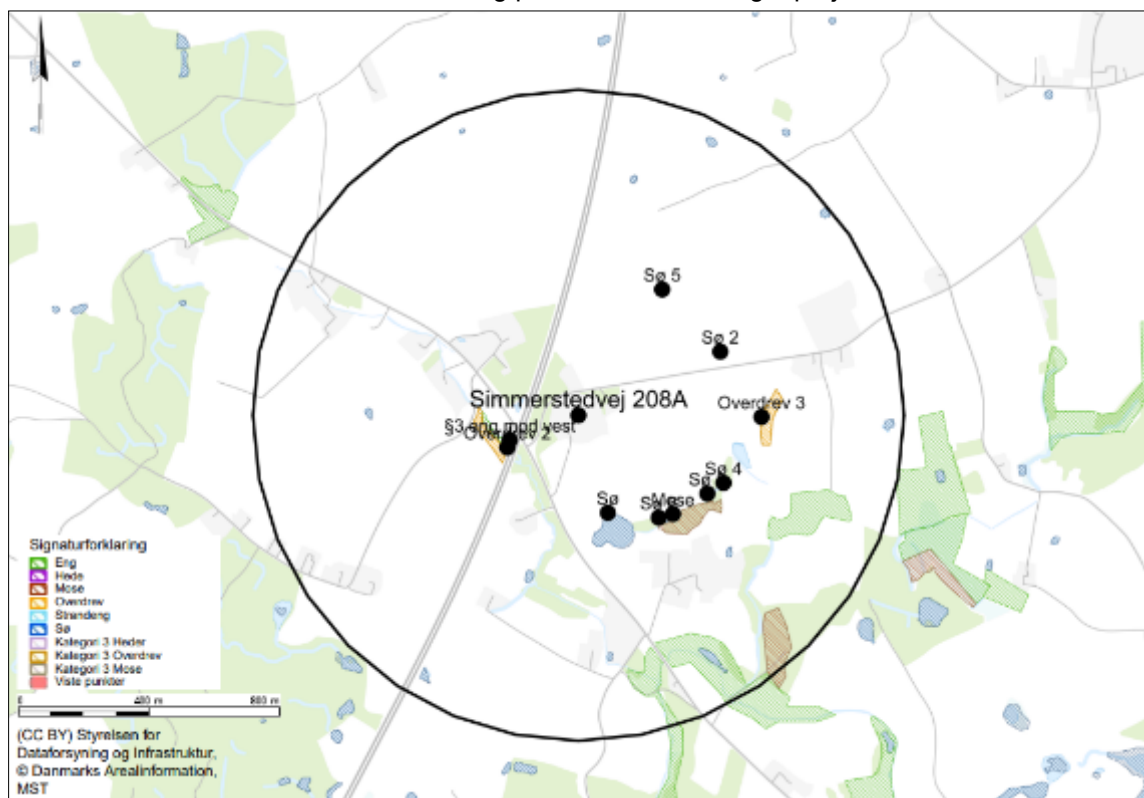
Den nærmeste naturtype omfattet af husdyrbruglovens kategori 2 er et overdrev, som ligger ca. 2,5 km syd for det ansøgte projekt. Overdrevet modtager ingen ammoniakdeposition fra det ansøgte projekt. Det vurderes derfor, at overdrevenes naturtilstand ikke vil ændre sig som følge af det ansøgte projekt.

Kategori 3-natur

De nærmeste og mest påvirkede kategori 3-naturområder er en mose og to overdrev, som ligger inden for en radius på 0,6 km fra husdyrbruget, se Tabel 6 og Figur 3. For de af naturområderne, som modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt.

Et af kategori 3-naturområderne er et overdrev, som ligger ca. 215 m fra husdyrbruget. Overdrevet modtager som følge af det ansøgte en merdeposition på 1,1 kg N/ha/år, hvilket medfører, at husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition ikke er overholdt for det pågældende naturområde.

Da overdrevet er beliggende i en slugt med landbrugsjord omkring, vurderer Haderslev Kommune, at det er forventeligt, at overdrevet er næringspåvirket grundet tilførsel af næringsstoffer med overfladevandsafstrømning. Overdrevet blev besigtiget i 2019, og der blev vurderet at være potentiale for god naturtilstand. Tålegrænsen for overdrevet vurderes at være 15-20 kg N/ha. Baggrundsbelastningen i perioden 2019-2021 er på 15 kg N/ha i området, totaldepositionen er på 3,1 kg N/ha. Da overdrevet betragtes som værende på næringsrig jordbund, vurderes tålegrænsen at være tæt på 15-20 kg N/ha. Baggrundsbelastningen og totaldepositionen overskrider ikke den øvre tålegrænse, og på den baggrund vurderes der, at overdrevet ikke bliver væsentlig påvirket af det ansøgte projekt.

Figur 3 Naturområder (kategori 3/§ 3) indenfor 1.000 m af husdyrbruget.

Beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven

Naturbeskyttelseslovens § 3 omfatter søer større end 100 m², heder, moser, strandenge, strandsumpe, ferske enge og biologiske overdrev. Der må ikke foretages ændringer i tilstanden af arealer, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Denne forpligtelse påhviler til enhver tid ejeren af arealet. I følge husdyrbrugloven skal kommunen i sin vurdering varetage hensynet til natur, der er beskyttet mod tilstandsændringer ved udarbejdelse af miljøgodkendelser.

Haderslev Kommune har vurderet naturområderne i nærheden af husdyrbruget hvilket fremgår af Figur 3 og Tabel 7.

Tabel 7 Ammoniakdeposition til § 3 beskyttede og Natura 2000 områder i nærheden af husdyrbruget.

§ 3 beskyttet natur						
Naturpunkter	Ruhed	Afstand til anlæg (m)	Totaldeposition (kg N/ha/år)	Merdeposition (kg N/ha/år)		Beskrivelse
				8-års drift	Nudrift	
§3 eng mod vest	Bn	200	3,7	1,7	1,2	Eng vest for anlægget
Sø	V	245	0,7	0,3	0,3	Sø syd for anlægget
Sø 2	V	450	1,2	0,6	0,5	Sø øst for anlægget
Sø 3	V	377	1,0	0,5	0,4	Sø sydøst for anlægget

De nærmeste og mest påvirkede § 3 beskyttede naturområder, som ikke er kategoriseret natur, er en eng og tre søer, som ligger inden for en radius på 0,5 km fra husdyrbruget, se Tabel 7 og Figur 3. For de af naturområderne, som modtager en merdeposition på mindre end 1 kg N/ha/år, er husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition overholdt.

Et af § 3 beskyttede naturområder er en eng, som ligger ca. 200 m fra husdyrbruget. Engen modtager som følge af det ansøgte en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år, hvilket medfører, at husdyrbruglovens krav om tilladt ammoniakdeposition ikke er overholdt for det pågældende naturområde.

Engen er beliggende på nedgangen til en slugt med landbrugsjord omkring. Haderslev Kommune vurderer, at det er forventeligt, at engen er næringspåvirket grundet tilførsel af næringsstoffer med overfladevandsafstrømning. Engen blev besigtiget i 2018, og naturtilstanden blev vurderet som værende ringe. Tålegrænsen for engen vurderes at være 15-25 kg N/ha. Baggrundsbelastningen er på 15 kg N/ha i området, totaldepositionen er på 3,7 kg N/ha. Da engen betragtes som værende på næringsrig jordbund, vurderes tålegrænsen at være tæt på 15-25 kg N/ha. Baggrundsbelastningen og totaldepositionen overskrider ikke den øvre tålegrænse, og på den baggrund vurderes der, at engen ikke bliver væsentlig påvirket af det ansøgte projekt.

Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Ifølge habitatbekendtgørelsen §§ 6 og 10 er kommunen forpligtet til at lave en række vurderinger i forhold til Natura 2000-områderne og bilag IV-arterne, før den kan udstede en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven:

Det nærmest beliggende Natura 2000-område er nr. 92 Pamhule Skov og Stevning Dam, som omfatter habitatområde nr. 81 og fuglebeskyttelsesområde nr. 59. Natura 2000-området ligger ca. 3,5 km syd for husdyrbruget. For habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er beskyttelsen baseret på en række arter og naturtyper. Listen over disse arter og naturtyper kaldes områdets udpegningsgrundlag. Natura 2000-området Pamhule Skov og Stevning Dam er specielt udpeget på grundlag af en række af naturtyper, arter og fugle. Der er bl.a. en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne elle- og askeskov og bøg på muld. Grundet afstanden fra husdyrbruget og beregninger, der viser, at totaldepositionen ved det nærmeste beskyttede naturområde i Natura 2000-området er 0,0 kg N/ha/år, så vurderes det, at Natura 2000-området ikke ændrer tilstand i negativ retning på baggrund af det ansøgte.

Flere dyrearter omfattet af bilag IV kan have yngle- og rasteområde på eller omkring den ansøgte ejendom. Ifølge naturdata på Miljøportalen er der indenfor en radius af 2 km fra ejendommen fundet løvfrø og stor vandsalamander. For at beskytte bilag IV-arter må disses yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller

ødelægges. Derfor skal land- og skovbrug tilrettelægge deres aktiviteter, således levevilkårene for arterne ikke forringes. Det er lodsejerens eget ansvar ikke at beskadige eller ødelægge bilag IV-arternes yngle- eller rasteområder, også selvom myndighederne ikke har oplyst om konkrete forekomster af bilag IV-arter i området.

Løvfør (*Hyla arborea*) yngler i lavvandede, lysåbne søer, hvoriblandt tidvise våde lavninger på afgræssede arealer er de mest optimale. Artens rasteområder er skovbryn, levende hegn og krat, hvor den opholder sig på mindre træer og buske. Løvfør er registreret ved sø ca. 1,6 km nordvest for husdyrbruget.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*) yngler i lysåbne, vegetationsrige lavvandede søer af varierende størrelse, men med rent vand. Søer af dårligere kvalitet kan fungere som levesteder og rasteområder. Levesteder og rasteområder på land er oftest nær vandhullet og ofte knyttet til skov. Stor vandsalamander stiller større krav til vandkvaliteten end fx løvfør gør. Stor vandsalamander er registreret ved en lille sø ved Sønderkov, ca. 1,1 km sydvest for husdyrbruget

Samlet set vurderes ammoniakdeposition fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områders udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdeposition eller det ansøgte projekt i øvrigt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV. Påvirkningen fra anlæggets ammoniakdeposition er dermed i overensstemmelse med habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 samt § 10, stk. 1, og kræver ikke udarbejdelse af konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler herom.

Lugtgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.6 Lugtemission.

Ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk har beregnet en teoretisk lugtgeneafstand for de tre beboelsestyper: enkelt beboelse, samlet bebyggelse i landzone samt byzone.

Geneafstanden (korrigeret geneafstand) er den minimumsafstand, der skal være fra husdyrbrugets lugtcentrum til de tre beboelsestyper, for at lugtgenekriteriet ikke overskrides. Naboejendomme med landbrugspligt eller ejendomme ejet af ansøger er ikke omfattet af genekriterierne for lugt.

Haderslev Kommune vurderer, at de afsatte punkter for de tre beboelsestyper er korrekte. De beregnede gener af lugt for de tre beboelsestyper fremgår af Tabel 8. Lugten fra staldene er beregnet til i alt 60.718 OU/s. Konsekvensafstanden er beregnet til 957 m ud fra det samlede dyrehold og bruges til at afgrænse, hvilke naboer der får tilsendt udkastet i den generelle høring.

Nærmeste enkeltboliger uden landbrugspligt, og som ikke ejes af ansøger, er Simmerstedvej 205 og Simmerstedvej 215.

Nærmeste samlede bebyggelse startende ved beboelsen på Møllesvinget 52, ca. 1,7 km fra husdyrbruget. Nærmeste lokalplan for boligområde i landzone er ca. 2.1 km fra Simmerstedvej 208A.

Nærmeste byzone er Bestseller/Bramdrup, ca. 1,5 km fra husdyrbruget. Der er ikke nærmere beliggende fremtidig byzone.

Tabel 8 Afstand og lugtgeneafstand til nærmeste enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt?
Simmerstedvej 205, 6100 Haderslev Enkelt beboelse	0	FMK	206,1	354,9	Ja
Simmerstedvej 215, 6100 Haderslev Enkelt beboelse	0	NY	223,7	893,8	Ja
Møllesvinget 52, Moltrup, 6100 Haderslev Samlet bebyggelse	0	NY	551,8	1.778,9	Ja
Bestseller/Bramdrup Byzone	0	NY	746,4	1.597,8	Ja

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til enkelt bolig, idet der ikke ligger andre husdyrbrug nærmere end 100 meter fra relevante enkeltliggende naboer med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Pga. af den lange afstand og den lave lugtpåvirkning fra husdyrbruget til byzone og samlet bebyggelse, er det ikke fundet relevant at undersøge nærmere for kumulation med andre husdyrbrug hertil. Der henvises til Miljø og Fødevareklagenævnets afgørelse på 19. april 2023, sag 20/03295 og 20/03574.

Afskæringskriteriet for lugt til beboelsestyperne enkelt beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

For alle husdyrbrug gælder, at lugtemissionen kan begrænses ved at opretholde en god staldhygiejne, og at produktionsforhold og arbejdsgange skal tilrettelægges således, at dannelse af lugtende stoffer minimeres. På baggrund heraf stiller Haderslev Kommune vilkår vedrørende rengøring af staldanlæg og ventilation med henblik på at sikre, at lugtgener begrænses mest muligt.

Støjklider og rystelser

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Haderslev Kommune vurderer, at de væsentligste støjklider vil være ventilation, foderanlægget, kompressor samt interne og eksterne transportere.

Alle støjklider undtagen ventilation forgår primært i dagtimerne. Det er nødvendigt for indeklimaet i staldene samt dyrenes trivsel, at ventilationen kører døgnet rundt. Støj fra staldenes ventilationsanlæg begrænses ved regelmæssig servicering og rengøring af anlæggene.

På husdyrbruget bliver der leveret færdig blandet foder, som blandes på en af ejerens øvrige husdyrbrug, og foderanlægget er placeret indenfor, hvilket er med til at begrænse eventuelle støjgener fra anlæggene. Husdyrbrugets kompressor er afskærmet for herved at reduceres eventuelle støjgener yderligere.

Der vil være støj fra daglige interne transportere til og fra husdyrbruget med landbrugsmaskiner og lastbiler. Transporterne forekommer primært i dagtimerne, men der kan forekomme sæsonbetonede transportere i tidlige morgentimer og sene aftentimer med landbrugsmaskiner. Haderslev Kommune vurderer, på baggrund af afstanden til naboerne, at støj forbundet med interne transportere ikke vil give anledning til væsentlige støjgener.

Haderslev Kommune vurderer, på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at støjen fra anlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringliggende nabobeboelser eller overstige miljøstyrelsens vejledende maksimums grænser på 55 dB dag/45 dB aften/40 dB nat ved nabobeboelse. Støj fra intern transport indgår også i vurderingen. De vejledende støjgrænser stilles som vilkår.

Gener i forbindelse med rystelser fra kompressor, køretøjer og landbrugsmaskiner vurderes ikke at overstige, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Eventuelle gener herfra minimeres ved hensynsfuld kørsel. Der stilles ingen skærpende vilkår om rystelser.

Støvgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Husdyrbrugets væsentligste kilder til eventuelle støvgener vurderes at være ventilationsanlæg, indblæsning af foder og kørsel på grusbelagte pladser og veje.

Alle staldene er indrettet med overbrusningsanlæg, som reducerer støvgener fra ventilationsanlægget. Yderligere vil regelmæssigt rengøring af ventilationsanlæg medføre en reduceret risiko for støvgener herfra. Der stilles vilkår for at fastholde ansøger på dette, se vilkår 27.

Alt foder leveres færdigblandet til husdyrbrugets indendørs fodersiloer via påslag, derved undgås støvgener som følge af foderblanding. For at begrænse støvgener ved indblæsning af foder i fodersiloerne stilles der vilkår om hensigtsmæssig indretning af disse. Siloerne kan fx udstyres med støvcykloner til at fange støvet.

Størstedelen af kørearealerne på husdyrbruget er grusbelagte, hvilket særligt kan give støvgener. For at minimere støvgenerne fra kørsel henvises der til god landmandspraksis. Det vil sige, at al transport på, til og fra bedriften foregår ved hensynsfuld kørsel og planlægges således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Med de implementerede støvreducerende tiltag og fastsatte vilkår herom vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Lysgener

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

I forbindelse med den ansøgte udvidelse ændres der minimalt på husdyrbrugets belysning. De nye staldafsnit afskærmes af andre anlæg eller af afskærmende beplantning, og lysgener fra disses vinduer vurderes derfor ikke at være væsentlige. Ansøger angiver, at husdyrbrugets belysningen er tændt mindst muligt. Belysning inde i staldene er kun tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i stalden, samt at udendørsbelysning er tilkoblet bevægelsessensor eller automatisk slukning.

For at fastholde ansøger på de etablerede genebegrænsende tiltag stilles der vilkår om, at belysning inde i staldene kun er tændt i det fornødne omfang for arbejdsgang og dyrevelfærd. Ligeledes stilles der vilkår om, at udendørsbelysning er tilkoblet bevægelsessensor eller automatisk slukning, som sikrer, at belysning kun er tændt i op til 30 minutter efter endt aktivitet på det belyste område.

Skadedyr

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Husdyrbruget skal bestræbe at minimere gener fra fluer og skadedyr, hvilket fastholdes gennem vilkår om ryddelighed, foderopbevaring og overholdelse af retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi om at forebygge og bekæmpe forekomsten af fluer på husdyrbruget.

Konstateres der rotter på ejendommen, er der pligt til at anmelde det til kommunen eller til privat aktør, så bekæmpelse kan iværksættes hurtigst muligt.

Haderslev Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at der efter projektets gennemførelse med de stillede vilkår ikke vil ske en væsentlig opformering af fluer eller rotter på husdyrbruget, og at ejendommens skadedyrsbekæmpelse vil være tilfredsstillende.

Transport, til- og frakørsler

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Antallet af tunge transportere til og fra husdyrbruget stiger som følge af den ansøgte udvidelse.

Med den ansøgte udvidelse estimerer ansøger, at der årligt vil være maksimalt 1.349 tunge transportere til og fra husdyrbruget. Dette svarer til ca. 3-4 transportere om dagen. Antallet af tunge transportere til og fra husdyrbruget stiger derved årligt med ca. 52 stk. Dette svarer til færre end en transport mere pr. dag i gennemsnit. Størstedelen af de øgede transportere er i forbindelse med transport af grise, døde dyr og til/fra biogasanlæg. Det vurderes at stigningen af antallet af transportere ikke er større end forventeligt.

Husdyrbrugets eksisterende til- og frakørselsforhold ændres ikke med den ansøgte, og der er fortsat to tilkørsler via Simmerstedvej og to fra Forretgårdvej, se Bilag 2: Interne transportveje. For at gøre plads til den nye Stald 6 er det nødvendigt at ændre på den interne transportvej med tilkørsel via Simmerstedvej. Haderslev Kommune vurderer, at denne ændring ikke vil påvirke generne for beboerne i området.

Eventuelle støjgener fra transport på ejendommens matrikel er omfattet af støjvilkårene, og det vurderes, at støjvilkårene ved naboer vil blive overholdt, og at transportere i øvrigt ikke vil give anledning til væsentlige gener, som ikke kan accepteres, når man bor på landet.

Ved vurdering af, om der forekommer gener fra transportere til og fra husdyrbruget, er det praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde. Beboere af boliger i landzone må derfor som udgangspunkt acceptere visse ulemper, der kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Haderslev Kommune vurderer, på baggrund af husdyrbrugets lokalisering, at transportere ikke vil være til væsentlig gene for beboerne i området, og der stilles ingen vilkår i forhold til transport.

Olie, kemikalier og affald

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Affald beskrevet i Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald, Haderslev Kommunes Regulativ for erhvervsaffald, skal håndteres efter denne. Andet affald håndteres efter generelle regler i affaldsaktørbekendtgørelsen⁹ og affaldsbekendtgørelsen¹⁰.

Fast og flydende farligt affald skal opbevares i overensstemmelse med Haderslev Kommunes Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier. Der gøres desuden opmærksom på, at reglerne om opbevaring af olie, kemikalier og affald herfra også er beskrevet i denne forskrift.

Vi henviser i denne forbindelse også til, at det kun er tilladt at benytte affaldstransportører, til håndtering af genanvendelige affaldsfraktioner, der er registreret i Energistyrelsens affaldsregister. Se nærmere på Energistyrelsens hjemmeside.

Haderslev Kommune vurderer, at der ved opbevaring af råvarer, som fx olie, diesel og kemikalier, skal stilles vilkår til opbevaring for at undgå forurening af jord og grundvand ved uheld. Der stilles derfor vilkår om, at opbevaring af olie, diesel og kemikalier skal ske i overjordiske beholdere på fast plads uden afløb eller mulighed for afstrømning til terræn. Med disse forholdsregler mindskes risikoen for en punktfurening som følge af uheld under håndtering.

Der stilles vilkår om, at tankning af brændstof skal ske under opsyn. Vilkåret er stillet, da der er stor risiko for spild på jorden, der hvor traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes med brændstof.

⁹ Affaldsaktørbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affaldsregulativer, - gebyrer og -aktører mv. Bekendtgørelse nr. 1743 af den 30. december 2024.

¹⁰ Affaldsbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om affald. Bekendtgørelse nr. 1749 af den 30. december 2024.

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under en kadaverkappe med spalter, hvor der er hegn på tre af siderne, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Spilde- og overfladevand

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Afløbsplan fremgår af Bilag 3: Afløbsplan.

Rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene ledes til gyllebeholder.

Sanitært spildevand fra stalden ledes til septiktank og nedsivning.

Tagvand afledes til nedsivning. Haderslev Kommune gør opmærksom på, at der i forbindelse med opførelse af det ansøgte skal søges om særskilt tilladelse til nedsivning af tagvandet, hvis tagvandet skal ledes til dræn og vandløb.

Der er ikke oplysninger om vaskeplads eller andre befæstede pladser, hvor der kan opstå andet spildevand eller overfladevand på Simmerstedvej 208A.

Haderslev Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om der ikke må ske overfladeafstrømning med forurenende stoffer til det omgivende terræn af hensyn til beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand. I samme forbindelse stilles vilkår om at sikre eventuelle brønde til tagvand, så overfladeafstrømning med forurenende stoffer ikke ledes til regnvandsledningen.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at reducere mængden af spildevand og undgå risiko for forurening af jod og grundvand (§ 43 stk. 1, nr. 8 og 13).

Energi og vandforbrug

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.

Energi

På baggrund af ansøgers oplysninger forventes der en stigning i elforbruget. Det forventede energiforbrug vil fremover være på ca. 550.000 kWh/år. Det estimerede energiforbrug på husdyrbruget er over normen for lignede produktionstype¹¹, hvilket skyldes et merforbrug forbundet med de miljøteknologier, som etableres i staldanlæggene. Energiforbruget forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet.

IE-husdyrbrug er jf. § 54 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen forpligtet til at anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med reglerne i det til enhver tid gældende bygningsreglement, jf. byggelovens § 5.

Vedligehold og løbende reparation af elinstallationer vil forhindre unødigt energiforbrug, og der stilles vilkår herom. Der stilles vilkår om, at anlæggene skal repareres og vedligeholdes i henhold til producenternes anvisninger for at sikre dette.

Energiforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt elforbrug. Der stilles egenkontrollvilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Skulle energiforbruget stige over det estimerede, stilles der vilkår om, at der skal fremlægges tiltag for at nedbringe forbruget igen, for at sikre at elforbruget ikke overstiger det forventede forbrug.

Vand

Husdyrbruget har et forventet vandforbrug på i alt ca. 16.000 m³, som kommer fra egen boring. Vandforbruget er afhængigt af antal og størrelse af dyr opstaldet, derfor kan vandforbruget variere. Det

¹¹ Normtal for omkostninger 2022 (svineproduktion.dk)

estimerede vandforbrug på husdyrbruget er forventeligt for et produktionsanlæg af denne størrelse og forventes ikke at indebære væsentlige indvirkninger på miljøet. Vedligehold og løbende reparation af vandinstallationer vil forhindre unødigt vandspild og -forbrug, og der stilles vilkår herom.

Vandforbruget registreres mindst en gang årligt, så der kan reageres på unormalt vandforbrug. Der stilles egenkontrollvilkår herom for at fastholde ansøger på dette. Skulle vandforbruget stige over det estimerede, stilles der vilkår om, at der skal fremlægges tiltag for at nedbringe forbruget igen.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at minimere vandforbruget (§ 43 stk. 1, nr. 9).

BAT ammoniakemission og BAT-redegørelse

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.9 Valg af BAT.

Der er lovkrav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 750 stipladser til søer. Svineproduktionen på Simmerstedvej 208A er et IE-brug med over 750 stipladser til søer, så der er krav om overholdelse af BAT-niveauet for ammoniakemission og om en BAT-redegørelse.

BAT-krav: Emissionsgrænseværdi for ammoniak

I forbindelse med miljøgodkendelser af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg N/år, skal ammoniakemissionen reduceres til et niveau svarende til bedste tilgængelige teknik (BAT) for den pågældende dyretype og staldsystem. Med begrebet "bedste tilgængelige teknik" menes den teknik, som mest effektivt giver et højt beskyttelsesniveau for miljøet i forhold til ammoniakemission. Kravet betyder således, at husdyrbruget samlet set skal overholde de maksimale emissionsgrænseværdier, jf. bekendtgørelsens bilag 3, pkt. A, nr. 2, ved anvendelse af teknologier, der er udtryk for BAT, dvs. at miljøeffekten er opnåelig til en rimelig økonomisk udgift.

Ved fastlæggelse af BAT-niveauet for ammoniak anvendes beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-kravet beregnes ud fra EU's BAT-konklusion fra 21. februar 2017, som det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i anvendelse for at opfylde BAT-emissionsgrænseværdien.

Husdyrbrugets tab af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og gødningsopbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdets dyretyper, staldanlæg, gødningsopbevaringsanlæg for husdyrgødning og valgte miljøteknologier. Med teltoverdækning af husdyrbrugets mindste gyllebeholder opnås en 50% ammoniakreduktion fra den pågældende gyllebeholder. Husdyrbrugets samlede ammoniakemission beregnes derved til 8.032 kg NH₃-N/år, hvilket overholder BAT-kravet, se Tabel 9.

Tabel 9 Ammoniakemission fra staldafsnit, gødningsopbevaringsanlæg og totalt fra husdyrbruget.

	Stalde	Gødningslagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N/år)	7.717	315	8.032
Faktisk emission (kg NH ₃ -N/år)	7.663	256	7.919
Forskel (kg NH ₃ -N/år)	-	-	113
Vejledende BAT overholdt?	-	-	Ja

Som det ses i Tabel 9 ovenfor, er den faktiske ammoniakemission på 7.919 kg NH₃-N/år, og idet det samlede BAT-krav på baggrund af maksimale grænseværdier er beregnet til 8.032 kg NH₃-N/år, er husdyrbrugets BAT i forhold til ammoniakemission overholdt. Virkemidler er de enkelte staldsystemer, biologisk luftrensning, gyllekøling og fast overdækning på gyllebeholderne.

Der stilles derfor ikke vilkår vedrørende BAT udover fastholdelse af det ansøgte.

BAT redegørelse for IE-brug

IE-husdyrbrug skal desuden redegøre for anvendelsen af bedste tilgængelige teknik indenfor emnerne management, råvarer, energi og vand (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 1 punkt C).

Der er i miljøkonsekvensrapporten redegjort for:

- Management
- Energi
- Vand
- Råvarer, foder

BAT-redegørelsen indgår i ansøgers miljøkonsekvensrapport som påkrævet for et IE-husdyrbrug. Haderslev Kommune vurderer, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet lever op til kommunens BAT niveau for en ejendom af pågældende størrelse.

Egenkontrol

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

Det er væsentligt, at der på husdyrbruget foretages egenkontrol, der indeholder dokumentation for den løbende overholdelse af vilkårene.

I godkendelsen fastsættes derfor egenkontrollvilkår om, at der skal være dokumentation for:

- Skader og reparationer af teltdækning på gyllebeholdere.
- Driftstop af gyllekølingsanlæg.
- Service- og kontrolaftale for gyllekølingsanlæg.
- Aflevering af farligt affald.
- Servicering af ventilationsanlæg.
- Ressourceforbrug for vand og energi en gang årligt.
- Flue- og rottebekæmpelse.
- Beredskabsplan.
- Skriftlig leveringsaftale med Biogasanlæg.

Herved opfyldes krav i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at overvåge foranstaltningerne (§ 43 stk. 1, nr. 11).

Risikoforhold

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, B.7 Emissioner og genepåvirkninger.

For IE-husdyrbrug er det lovpligtigt at udarbejde en beredskabsplan for husdyrbruget, og der stilles derfor ikke særskilt vilkår hertil. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets medarbejdere og tilgængelig ved miljøtilsyn.

Beredskabsplanen skal opdateres én gang årligt, inden den 31. december, samt efter uheld. Dato for opdatering skal fremgå af beredskabsplanen.

Haderslev Kommune vurderer herefter, at risici er minimeret, og med udarbejdelse af beredskabsplanen sikres begrænsning af følgerne af eventuelle uheld.

Ophør

Se ansøgers beskrivelse i Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse, C.1 Foranstaltninger ved ophør.

Det fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at ved ophør af aktiviteter på et IE-husdyrbrug bliver husdyrbruget omfattet af regler i jordforureningsloven, der omhandler afhjælpning af jord- og grundvandsforurening. Ophøret skal anmeldes til kommunen med oplæg til vurdering efter reglerne i jordforureningsloven. Anmeldelsen skal indsendes senest fire uger efter driftsophør.

Der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget skal meddele kommunen, hvis driften ophører, eller hvis produktionen nedsættes så meget, at ejendommen ikke længere er et IE-husdyrbrug.

Haderslev Kommune stiller vilkår om oprydning og bortskaffelse af affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig god stand.

Ved eventuelt ophør af produktionen vil der efter Haderslev Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget hvis:

- Staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt.
- Miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Herved opfyldes kravene i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen om, at IE-brug skal have vilkår om at undgå forureningsfare ved ophør (§ 43 stk. 1, nr. 12).

Særregler for IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i husdyrbrugloven. Da husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer er det omfattet af IE-direktivet.

Der vil ved tilsyn eller senest den 31. december blive fulgt op på dokumentationen for IE-særregler.

D. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering af ansøgningen om miljøgodkendelse

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret fra den 6. juni 2024 med 14 dages høringsfrist på Haderslev Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen (jf. husdyrbrugloven § 55 stk.3).

Der indkom ingen bemærkninger til høringen.

Høring af naboer og parter om udkast til miljøgodkendelse

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 1. maj 2025 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor lugtkonsekvenszonen, samt til skønnede parter i sagen, ansøger selv og til andre berørte myndigheder med oplysning om en frist på 30 dage til at kommentere udkastet (jævnfør husdyrbruglovens § 56 og forvaltningslovens¹² § 19).

Både ansøgningen og udkastet kunne ses på [Høringer og afgørelser | Haderslev Kommune](#) fra den 1. maj 2025 til den 2. juni 2025.

Kommunen modtog ingen høringssvar i høringsperioden.

ELLER Der indkom bemærkninger xx, vedrørende xxx støj, lugt xx. Resultatet af høringen er, at bemærkningerne har / har ikke givet anledning til ændringer. Se vurderingen i afsnit x.

Ansøger har i høringssvaret indsendt tilstrækkelig dokumentation for at drænet er fjernet, og ansøgning om dispensation er dermed ikke relevant.

Bemærkningerne har / har ikke givet anledning til xxxx . Ændringerne er foretaget i den endelige godkendelse.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen er meddelt den xxdato.

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på [DMA.mst.dk](#) den XXdato.

Orientering om denne afgørelse er sendt til følgende:

Som e-post eller brev:

Jesper Barsøe Bram, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.
Hans Barsøe Bram, Sodegade 12, 6100 Haderslev.
Bram I/S, Grarup Overby 31, 6100 Haderslev.

Som e-mail med vedhæftet fil:

Ansøgers konsulent: Miljø og Natur, v/ Jakob Altenborg. jakob@miljoeognatur.dk
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København. dnhaderslev-sager@dn.dk
Dansk Ornitologisk Forening, DOF, Vesterbrogade 140, 1620 København V. natur@dof.dk

Som e-mail med link til hjemmesiden [dma.mst.dk](#):

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Syd, Nytorv 2, 1. sal, 6000 Kolding. trvest@stps.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 1651 København V. ae@ae.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 12188, 1017 København K. fbr@fbr.dk

¹² Forvaltningsloven – Bekendtgørelse af forvaltningsloven. Lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014.

Lokalafdeling Danmarks Naturfredningsforening Haderslev, Bent Karlsson, Højgårdsvej 9, 6500 Vojens.

Bent.Karlsson1@outlook.dk

Lokalafdeling Danmarks Sportsfiskerforbund v/Morten Ringive. mri@fleggaard.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten. post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Sønderjylland v/Jørn V. Sørensen, Kongevej 64, 6100 Haderslev. haderslev@dof.dk

Klagevejledning

Hvem kan klage - Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jævnfør husdyrbruglovens § 76. Når Haderslev Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen. Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Hvor skal der klages - Der skal klages via den elektroniske klageportal, se vejledning på Den elektroniske klageportal. Klagen sendes gennem Klageportalen til Haderslev Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Klagefrist - Klagefristen er fire uger fra den dag, miljøgodkendelsen er meddelt, dermed frem til **den xx.yy.20xx**. Er afgørelsen eller beslutningen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen, jævnfør husdyrbruglovens § 79. En klage anses for indgivet, når den er tilgængelig for Haderslev Kommune på klageportalen.

Gebyr - Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager, indbetaler et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for private og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret betales med betalingskort i klageportalen.

Opsættende virkning – Haderslev Kommune kan oplyse, at det af husdyrbruglovens § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Civilt søgsmål - Et eventuelt sagsanlæg skal jævnfør husdyrbruglovens § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger. Der skal anlæggets sag via den elektroniske selvbetjening, se vejledning på Den elektroniske selvbetjening.

Bilag 1: Situationsplan

Bilag 2: Interne transportveje

Bilag 3: Afløbsplan

Bilag 4: Ansøgers miljøteknisk beskrivelse

Ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse for

soholdet

Simmerstedvej 208a

6100 Haderslev

Byrumvej 30, 9940 Læsø - Mobil 26 25 97 91 - Email: jakob@miljoeognatur.dk –
www.miljoeognatur.dk

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold

Datablad

Ansøger	Bram I/S Grarup Overby 31 6100 Haderslev jesper@bbram.dk
Ejer	Hans Bram og Jesper Bram
Kontaktperson på miljø sagen	Jesper Bram Mobil: 2174 3443 Mail: jesper@bbram.dk
Husdyrbrugets adresse	Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev
CVR-nummer	33284837
CHR-nummer	94991
Kommune	Haderslev Kommune
Ejendomsnummer	8750761
Matrikel-nr.	5, Moltrup Ejerlav, Moltrup
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Roskammervej 8 Sodegade 12 Sodegade 19 Grarup Overby 31 Lundingvej 65 Vernsgårdvej 10 Hejsager Næsvej 137B Hyrup Bygade 7 Kabdrupvej 39 Småkærvej 70 Sodegade 16 Sverdrupvej 23 Sverdrupvej 21 Olufskærvej 45 Kronborgvej 18 Sparlund 40 Grarupvej 25 Bræråvej 35

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Biaktiviteter	Ingen
Ansøgningsskema	243775
Repræsentant	Miljø & Natur Landbrugsrådgivning Kirkevej 26, 9330 Dronninglund CVR 25914562 Jakob Altenborg jakob@miljoeognatur.dk, mobil 26259791

Forord

Miljøkonsekvensrapport

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Simmerstedvej 208a. Det ansøgte omfatter en udvidelse af produktionen og der skal etableres 2 nye stalde og etableres gyllekøling.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport. Rapporten behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger.

Rapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, som det ansøgte vurderes at medføre. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Ikke teknisk resumé

Ansøger (ejer) søger om at udvide produktionen og etablere 2 nye stalde og etablere gyllekøling.

Ejendommen er beliggende i landzonen, ca 1,5 km vest for erhvervsområde, som er den nærmeste byzone i området. Der er ca. 1,7 km til nærmeste samlede bebyggelse – Moltrup. Nærmeste nabo ligger i en afstand af ca. 350 m.

Lugtemissionerne i forhold til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt.

Der er i godkendelsen beskrevet forhold som støv, skadedyr, affald, lys og indkørselsforhold og hvorledes man vil sikre, at det ikke giver problemer i forhold til omkringboende. Produktionen udvides, men i forhold til de hensyn der tages i forhold til naboer og miljø, skønnes det ikke at give anledning til ændrede gener for de omkringboende og miljøet.

Beregningerne er foretaget, så der tages højde for de værst tænkelige emissioner af ammoniak og lugt fra staldene. For husdyrbruget er der krav om at anvende den bedst tilgængelige teknik i forhold til at begrænse ammoniakfordampningen. Dette er i lovgivningen omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak, der må komme fra husdyrbruget. I forbindelse med godkendelsen bliver der etableret gyllekøling i de tre af de nye stalde for at reducere ammoniakemissionen.

Beregningerne viser, at hverken natur beskyttet efter danske nationale regler eller efter EU-regler, vil modtage mere ammoniak end de grænser, der er sat herfor i lovgivningen. Grænserne er langt fra nået.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

A. Oplysninger om ejer og ejerforhold.....	2
Datablad.....	2
Forord.....	4
Ikke teknisk resumé.....	5
B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	8
Tidligere godkendelser.....	8
Biaktiviteter.....	8
B.1 Indretning og drift af anlæg mm.....	8
Opbevaring og håndtering af husdyrgødning.....	8
B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.....	9
B.3 Forhold til andre husdyrbrug.....	9
B.4 Beliggenhed og omgivelser.....	9
Landskabs og planmæssige forhold.....	11
B.5 Ammoniakemission.....	12
Natur.....	12
B.6 Lugtemission.....	16
B.7 Emissioner og genepåvirkninger.....	17
Støj.....	17
Rystelser.....	18
Lys.....	18
Fluer og skadedyr.....	19
Støv.....	19
Transporter.....	20
Egenkontrol.....	21
Risici og håndtering.....	21
B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug.....	22
Fast affald.....	24
Døde dyr.....	24
Spildevandsmængde.....	24
Energiforbrug.....	25
Vandforbrug.....	25
Reststoffer.....	26
Foder.....	26
B.9 Valg af BAT.....	27
B.10 Grænseoverskridende virkninger.....	28
IE-husdyrbrug.....	28
C.1 Foranstaltninger ved ophør.....	28
C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management.....	29
Management.....	29

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

BAT energi.....	30
BAT vand.....	31
BAT – råvarer.....	31
Samlet BAT-vurdering.....	31
C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer.....	32
Miljøkonsekvensrapport.....	33
E.1-a Udformning, dimensioner mm.....	33
E.1-b Forventede indvirkning på miljøet.....	33
Vandmiljø.....	34
Natur.....	34
Naboer/lugt.....	34
E.1-c Risiko for ulykker mm.....	34
Risici og håndtering.....	34
Beskrivelse af risikominimering.....	35
E.1-d Væsentlige alternativer.....	36
E.2 Ikke teknisk resume.....	36
E.3 Kompetente ekspert.....	36
F.1-a Husdyrbrugets placering.....	36
F.1-b Fysiske karakteristika.....	36
F.1-c Energiebehov og forbrug.....	36
F.1-d Reststoffer og emissioner.....	36
F.2 Rimelige alternativer.....	36
F.3 Referencescenarie.....	37
F.4.....	37
F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget.....	38
F.5-b Brugen af naturressourcer.....	38
F.5-c Emission af forurenende stoffer.....	39
F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø.....	39
F.5-e Kumulation.....	39
F.5-f Indvirkning på klimaet.....	39
F.5-g Anvendte teknologier.....	39
F.6 Metoder eller beviser.....	39
F.7 Påtænkte foranstaltninger.....	39
F.8 Større ulykker og katastrofer.....	40
F.9 Ikke teknisk resume.....	40
F.10 Referenceliste.....	40
Appendix 1.....	41

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

B. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Der er tale om et tillæg til en eksisterende godkendelse i henhold til § 16a. Der er tale om et IE brug, da der er over 700 søer på ejendommen.

Tidligere godkendelser

- 20. november 2012 - § 12 godkendelse
- 3. maj 2022 - §16a godkendelse

Biaktiviteter

Ingen

B.1 Indretning og drift af anlæg mm.

Der skal etableres 2 nye stalde. En farestald og en løbestald. De nye stalde udgør i alt et bebygget areal på ca. 3700 m². Produktionsarealet udgør samlet 9110 m² nettoareal til grise. Staldene er indrettet med delvise spaltegulve.

De enkelte staldafsnit er opdelt og opmålt efter om afsnittet er adskilt forureningsmæssigt fra andre afsnit. Herefter er anvendt staldenes nettoareal. Nettoarealerne er beregnet ved at udregne størrelsen på en sti og derefter beregne det samlede stiareal. Denne metode vurderes at give det mest korrekte nettoareal. Arealerne i nudrift er fastsat i gældende godkendelse. Ændringerne på ejendommen medfører enkelte korrektioner i produktionsarealerne i de eksisterende bygninger.

Udregningen af produktionsarealet er udspecificeret i appendix 1.

Stald navn	Dyretype og staldsystem	Areal ansøgt (m ²)	Areal Nudrift (m ²)	Areal 8-årsdrift (m ²)
Stald 1	Søer løsgående Delvist spaltegulv	1571	1576	1184
Stald 2	Søer Delvist spaltegulv	1429	1149	1149
Stald 3	Søer Delvist spaltegulv	1138	1213	1111
Stald 4	Søer Delvist spaltegulv	854	910	820
Stald 5	Søer Delvist spaltegulv	930	-	-
Stald 6	Søer Delvist spaltegulv	854	-	-
Stald 7	Søer Delvist spaltegulv	2334	-	-

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllebeholderne er etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholdere tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllespild i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Samlet vurderes gylleopbevaringen at leve op til BAT.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på ejendommen på 5.200 m³, som udgøres af 2 gyllebeholdere. Alt husdyrgødningen afsættes til biogasanlæg og der returneres udelukkende den mængde som der kan rummes i anlæggets gyllebeholdere. Der produceres ca. 17.000 m³ husdyrgødning på ejendommen. Beregningen er foretaget med udgangspunkt i ca. 2600 søer.

Vurdering

Samlet vurderes gylleopbevaringen og håndteringen af gylle at leve op til BAT, herunder følges generel lovgivning på området.

Ligeledes vurderes bygningernes størrelse og indretning at leve op til kravene til hold af søer.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Ændringerne på ejendommen sker som en del af bedriftens løbende udvikling og som en del af bedriftens udviklingsstrategi. Der er allerede et sohold på ejendommen og det er derfor helt naturligt at udvide produktionen på den lokation. Almindelig udvikling af landbrugsproduktionen ses generelt som naturlig og erhvervsmæssigt nødvendigt for at bedrifterne kan følge med udviklingen af landbrugserhvervet. Udvidelse af ejendommen er derfor erhvervsmæssig nødvendig for ejendommens fortsatte drift som landbrugsejendom.

B.2 Anlægsarbejder, bygningsændringer mm.

Der skal bygges 2 nye stalde, en farestalde og en løbestald. Samlet nyt bebygget areal er på ca. 3700 m². Derudover ændres der i stald 2 hvor eksisterende løbestald ændres til drægtighedsstald. Der skal udelukkende ændres på inventaret i stalden.

Der vil blive etableret gyllekøling i de nye stalde.

I forbindelse med godkendelsen sammatrikuleres ejendommen Forretgårdvej 25 med Simmerstedvej 208a.

Placeringen af bebyggelse fremgår af kortmaterialet i husdyrgodkendelse.dk, samt af indsendte situationsplan.

B.3 Forhold til andre husdyrbrug

Anlægget er ikke forureningsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Der er på den samlede bedrift yderligere 18 ejendomme med opdræt af grise. 50 % af geneafstanden til enkelt nabo udgør 112 m og indenfor den afstand ligger der ikke andre af bedriftens produktionsejendomme og der er derfor ingen forureningsmæssig sammenhæng med andre ejendomme.

Ejendommen drives særskilt og der er ingen forureningsmæssig forbindelse til andre ejendomme der betyder at der skal foretages en samlet godkendelse.

B.4 Beliggenhed og omgivelser

I husdyrgodkendelse.dk er angivet afstande til naboer, skel, vej mm. jf. husdyrlovens §§ 6, 7 og § 8.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Afstande § 6

Område	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens fremtidige byzone eller sommerhusområde	1430 m	Erhvervsområde	50 m
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	1851 m	Boligområde i Moltrup	50 m
Nabobeboelse	159 m	Simmerstedvej 212	50 m

Afstande § 8

Afstandskravene er vurderet i husdyrgodkendelse.dk. Såfremt at afstandskravet ikke er overholdt vil der være en beskrivelse af hvorfor, men i de tilfælde hvor afstandskravene er overholdt vurderes det ikke at være nødvendigt med yderligere beskrivelse.

Nærmeste...	Afstand meter	Afstandskrav	Afstandskrav overholdes	Beskrivelse
Enkelt vandindvindingsanlæg	15	25 m	Nej	Dispensation søges
Fælles vandindvindingsanlæg	1794	50 m	Ja	
Vandløb	142	15 m	Ja	
Dræn	➤ 15	15 m	Ja	
Sø	226	15 m	Ja	
Privat fælles vej/ offentlig vej	19	15 m	Ja	
Levnedsmiddelvirksomhed	>15	25 m	Ja	
Beboelse på samme ejendom	9	15 m	Nej	Dispensation søges
Naboskel	148	30 m	Ja	

Afstandene i § 8 er kun gældende for nye anlæg eller i forbindelse med udvidelser/ændringer, som medfører en forøget forurening.

Afstand til beboelse på samme ejendom

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Fra stald 2 til beboelsen er der ca 9 meter. Der er tale om ændringer i en eksisterende stald hvor produktionsarealet øges. Udvidelsen i stalden er muligt indenfor de eksisterende rammer og det vurderes ikke som en reel eller proportional mulighed enten at bygge en ny stald med et produktionsareal på de ekstra 79 m² der er plads til i stalden, og det vurderes heller ikke som en proportional løsning at nedrive beboelsen for at flytte den 6 m længere væk fra stalden. Der er således ikke proportionale og reelle alternativer til de ændringer der foretages i stald 2 og der er derfor muligt at dispensere for afstandskravet til beboelsen. Dispensationen søges hermed.

Der ligger yderligere en beboelse på den tidligere Forretgårdsvej 25. Ejendommene sammatruleres i forbindelse med denne godkendelse.

Afstand til vandboring

Anlæggets egne vandboringer ligger meget nær ved eksisterende stalde. Staldene er alle etableret med faste og tætte bunde og der vurderes ikke at være nogen forureningsrisiko for boringerne. Derfor vurderes det at der kan gives en dispensation i forhold til eksisterende boringer, særligt set i forhold til at eksisterende stalde ligger nærmere end den nye stald 6. Dispensationen søges hermed.

Nærmeste sårbare natur er ligeledes angivet i husdyrgodkendelse.dk.

Afstande til nærmeste naturområder er følgende:

Naturkategori	Afstand meter	Beskrivelse	§7 afstand overholdt
Kategori 1 natur	3410	Habitat natur	Ja (mindst 10 m)
Kategori 2 natur	2434	Overdrev	Ja (mindst 10 m)

Vurdering

Som det fremgår af ovenstående, er alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 ikke overholdt. Der er søgt om dispensation for afstand til boring og til beboelse på samme ejendom. På trods af de ansøgte dispensationer vurderes der ikke at være en lokalpåvirkning af ejendommens produktion.

Landskabs og planmæssige forhold

Ejendommen er beliggende i et landbrugsområde der i kommuneplanen er udlagt med nedenstående særlige retningslinjer. Der er i øvrigt ingen væsentlige planmæssige forhold.

Området er præget af landbrugsproduktion og naturområder, samt spredt bymæssig bebyggelse.

Anlægget er placeret inden for følgende områder og zoner:

(Kommuneplan 2017-2028)	Ja	Nej
Bevaringsværdige landskaber	x	
Uforstyrrede landskaber		x
Større sammenhængende landskaber		x
Værdifulde Geologiske områder		x
Kystnærhedszonen		x
Værdifulde kulturarvsområder		x
Kulturhistorisk bevaringsværdi		x
Værdifulde landbrugsområder	x	
Store husdyrbrug		x

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Økologiske forbindelser		x
Potentielle økologiske forbindelser		x
Naturbeskyttelsesområder		x
Potentielle naturbeskyttelsesområder		x
Natura2000		x
Skovrejsning		x
Lavbundsareal		x
Kirkebyggelinjer		x
Skovbyggelinjer		x
Strand-, Sø- og Å-beskyttelseslinjer		x
Beskyttede sten- og jorddiger		x
Klitfredning		x
Fund og fortidsminder (Totalliste med både fredede og ikke-fredede. Kun beskyttelseslinjerne indgår i KP. Selve fortidsminderne er en statslig opgave.		x

Vurdering

Ejendommen er beliggende i udkanten af et område der er vurderet som bevaringsværdigt landskab i Haderslev Kommunes kommuneplan. Der er etableres 3700 m² bebyggelse og foretages terrænregulering i for at etablere stald 6. På grund af staldenes indbyrdes placering udgør hele anlægget som et meget harmonisk og afsluttet anlæg. Der er ingen bygninger der "stikker" ud fra de andre. Anlægget udgør i øvrigt den nordvestlige afgrænsning af området og det vurderes derfor at der ikke sker en væsentlig påvirkning af det bevaringsværdige landskab. Med i vurderingen for at der ikke sker en påvirkning af landskabet ligger endvidere i vejdirektoratets besluttede linjeføring af motorvejen til Billund/Give. Her kommer tilslutningen den eksisterende motorvej til at ligge lige vest for ejendommen og dermed også indenfor det bevaringsværdige landskab.

Ejendommen er desuden beliggende i et område som er særligt værdifuldt landbrugsområde. Det vurderes derfor, at kommunen i forbindelse med udarbejdelsen af kommunenplanen har vurderet, at produktionen på den ansøgte adresse kan finde sted og udvikles uden en væsentlig påvirkning af området, og at kommunen foretrækker udvikling af landbrug i det pågældende område.

Samlet vurdering

Produktionen overholder ikke alle afstandskrav, og udvidelse af anlægget finder sted indenfor bevaringsværdigt landskab. Det er dog vurderet at man med placeringen af bygningerne indbyrdes er lykkedes med at påvirke landskabet mindst muligt. Desuden forventes landskabet at blive ændret markant i forbindelse med anlægget af den nye Billund/Give motorvejen som tilkøbes E45 umiddelbart ved ejendommen.

B.5 Ammoniakemission

Den totale ammoniakemission fra ejendommen udgør 7919 kg N/år, hvilket er en stigning på 2791 kg N/år i forhold til den tilladte drift og en stigning på 3498 kg N/år i forhold til 8-årsdriften.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare kategori 1 og 2 naturtyper i området.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D), beliggende <i>inden</i> for Natura 2000-område og omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende <i>inden</i> for et Natura 2000-område og omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden* af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 Ammoniakfølsomme naturtyper (bilag 3 pkt. D) beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha samt overdrev over 2,5 ha der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 men som er beliggende uden for Natura 2000-områder, samt ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha og mere end 20 m brede.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

*Antallet af husdyrbrug i nærheden for kategori 1-natur, opgøres som en summering af:

- 1) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år inden for 200 m,
- 2) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 m,
- 3) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 m,
- 4) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 m, og
- 5) antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 m.

Nedenstående skema viser depositionen til de forskellige naturkategorier som totaldeposition (kategori 1 og 2 natur) og som merdeposition (kategori 3 natur). Såfremt bekendtgørelsens afskæringskriterier som angivet i skemaet ovenfor ikke er overholdt vil det enkelte punkt efterfølgende blive beskrevet yderligere og vurderet. Er kriterierne overholdt vil der ikke blive foretaget yderligere vurderinger.

Naturkategori i	Kumulation	Totaldeposition Kg N/ha/år	Merdeposition Kg N/ha/år	Vurdering
Kategori 1 natur	1	0,0	-	Nærmeste kategori 1 natur ligger over 3,4 km væk. Produktionen medfører deposition i området på 0,0 kg N/ha/år og bekendtgørelsens krav til totaldeposition til kategori 1 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området. Kumulation er ligeledes vurderet.
Kategori 2 natur		0,0	-	Nærmeste kategori 2 natur ligger ca. 2,4 km væk. Bekendtgørelsens krav til

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

				totaldeposition til kategori 2 natur overholdes. Det vurderes at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning af området.
Kategori 3 natur		Op til 5	Op til 2,2	Nærmeste kategori 3 natur ligger vest for ejendommen i form af et overdrev. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 2,2 kg N/ha/år, og bekendtgørelsens afskæringskriterier for kategori 3 natur er dermed ikke overholdt.
Øvrig § 3 natur		Op til 3,7	Op til 1,7	Nærmeste § 3 natur ligger vest for ejendommen i form af en eng. Merdepositionen set i forhold til 8 års driften udgør op til 1,7 kg N/ha/år.

Overdrev mod vest (overdrev 2)

Vest for anlægget ligger der et meget lille overdrev. Merpåvirkning til arealet udgør 2,2 kg N/ha/år og total depositionen er på 5 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i perioden 2019-2021 er opgjort til 15,0 kg N/ha/år. Arealet ses tydeligt under tilgroning med vedplanter og arealerne syd for overdrevet er omdriftsarealer der må formodes at modtage gødning. Overdrevet er gennemsnitligt omkring 25 bredt med en største bredde på 48 meter. Tålegrænsen for overdrev ligger mellem 15-25 kg N/ha/år. Tålegrænsen for overdrevet vurderes at ligge i den øverste ende af intervallet, både på grund af den kraftige tilgroning, og på grund af overdrevets meget begrænsede størrelse, hvor alene overfladevand og øvrigt påvirkning fra omdriftsarealerne vurderes at udgøre en væsentligt større påvirkning. Isoleres set vurderes udvidelse derfor ikke at påvirke overdrevet væsentligt.

Derudover vil overdrevet forsvinde i løbet af perioden 2026-2035. Nedenfor er gengivet et kort fra Vejdirektoratets hjemmeside hvor forløbet af den nye Billund/Give motorvej vises. På det kort er det tydeligt at både overdrevet og engarealet der støder op til overdrevet forsvinder i forbindelse med tilkoblingen til E45. Dette understøtter yderligere at overdrevet overordnet set ikke vurderes som væsentligt eller med et højt naturindhold.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Eng vest for ejendommen

Jf. ovenstående beskrivelse vurderes udvidelse ikke at medføre en væsentlig ændring af engområdet, og uanset hvilken påvirkning vil påvirkningen været af underordnet karakter i forhold til den planlagte motorvej, som helt fjerner området. I den kontekst vurderes engarealet ikke at blive påvirket af udvidelsen af produktionen.

Beskyttede arter

Dyr og planter omfattet af bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og bedriftens arealer. På baggrund af Faglig Rapport nr. 635, 2007 "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" fra Danmarks Miljøundersøgelser, samt Videnskabelig Rapport nr. 50, 2013 "Overvågning af arter 2004-2011" fra Nationalt Center for Miljø og Energi, vurderes det at følgende bilag IV-arter kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på eller omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Navn	Registreret forekomst	Udbredelsesområde
Odder		X
Markfirben		X
Stor vandsalamander	X	
Spidssnudet frø		X
Arter af flagermus		X
Ulv		X

Arter der kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted omkring anlægget.

Den nærmeste sø med mulighed for bilag IV-arter (stor vandsalamander, løvfrø og spidssnudet frø) ligger i en afstand af ca. 225 m syd for anlægget. Der er ikke registreret bilag IV arter i søen.

Syd for ejendommen i en afstand af ca. 1100 m er der registreret stor vandsalamander. Totaldepositionen af ammoniak kan beregnes til 0,1 kg N/ha/år.

For de øvrige arter gælder at der ikke er registreringer i området, jf. oplysninger på Naturdata gennem Danmarks miljøportal.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Danmark har jf. Biodiversitetskonventionen forpligtet sig til at standse tabet af biologisk mangfoldighed. Arter, som er forsvundet fra Danmark eller truet af udryddelse er registreret som sådan på Den danske Rødliste.

Vurdering

Ejendommen overholder alle afskæringskriterier i bekendtgørelsen i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur og det vurderes, jf. forarbejderne til udarbejdelse af afskæringskriterier, at produktionen ikke medfører en påvirkning af den omkringliggende kategori 1, 2 og 3 natur.

Ligeledes gælder, at det er vurderet at produktionen ikke vil medføre en påvirkning af beskyttede arter. Der er ingen eller minimal påvirkning af de potentielle leveområder for bilag IV arter. Derfor vurderes eventuel tilstedeværelsen af bilag IV arter omkring ejendommen at være foreneligt med den produktion der er på ejendommen og det forhold at der gives en tilladelse til ændringer på ejendommen vil ikke medføre en øget påvirkning af arterne.

B.6 Lugtemission

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger af hvor stort produktionsareal der er på ejendommen og hvilken type dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind. Lugt stammer primært fra stalden. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med arbejde med husdyrgødning og udbringning heraf.

Lugtemissionen i nudrift og ansøgt drift er beregnet i IT-ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk og er angivet i skemaet herunder:

	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)
Nudrift	33914	60718	33914	60718
Ansøgt drift	42485	86730	42485	86730
Forskell	8571	26012	8571	26012

Som angivet i tabellen er der en stigning af lugt fra produktionen i forbindelse med godkendelsen.

Lugtemission i Odour Units (OU) beregnes med OML-modellen og i Lugt Enheder (LE) med FMK-modellen. Begge modeller beregner spredningen af lugtemissionen fra husdyrbruget på grundlag af produktionsarealets størrelse og lugtemissionsfaktorerne for den eller de pågældende dyretyper og staldsystemer fastsat i hhv. OU og LE, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, B. Faktisk lugt er den beregnede lugtafgivelse til omgivelserne, efter at eventuelle teknologier til reduktion af lugtemission er inkluderet i beregningerne.

Der er ligeledes foretaget beregninger af lugtpåvirkningen til husdyrbrugets nærmeste naboer i www.husdyrgodkendelse.dk. Den beregnede geneafstand for områdetyperne nabobeboelse, byzone og samlet bebyggelse fremgår af nedenstående tabel:

Bebyggelse	Kumulation Antal	Model	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet afstand til bebyggelse (m)	Genekriterie overholdt
Simmerstedvej 205 (enkelt bolig)	0	FMK	206	355	Ja
Møllesvinget 52 (samlet bebyggelse)	0	Ny	552	1779	Ja

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Erhvervsområde (byzone)	0	Ny	746	1595	Ja
----------------------------	---	----	-----	------	----

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke andre produktioner indenfor kumulationsafstandene.

Boligerne på ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af det generelle beskyttelsesniveau. Dette samme gælder boliger ejet af ansøger.

Vurdering

Produktionen overholder bekendtgørelsens lugtgenekrav, og dermed vil der ikke være en belastning af området udover hvad der kan accepteres.

B.7 Emissioner og genepåvirkninger

Støj

Beskrivelse af støjklender

Der kan forekomme støjklender fra:

- Foderanlæg og kompressor
- Ventilation
- Transport til og fra ejendommen
- Periodevis støj i forbindelse med markdrift

Driftsperiode for støjklender

Det tilstræbes, at støjende aktiviteter afholdes i tidsrummet 7-18. Dog med undtagelse af den periodevis markdrift, hvor virksomheden er afhængig af vejret.

Der anvendes færdigblandet tørfoder og der er automatisk fodring 4-6 gange pr. dag. Foderet blandes på anden ejet ejendom og transporteres dagligt til ejendommen. Kompressoren er afskærmet således at støjen reduceres.

Ventilationen er stort set altid i drift, da det er nødvendigt i forhold til indeklimaet i staldene. Ventilationen renholdes for både at reducere elforbruget og for at reducere støj.

For så vidt angår støj fra landbrugsmaskiner vil der dagligt forekomme kørsel, samt jævnlig transporter med lastbil. Herudover vil der forekomme sæsonbetonet kørsel ved gylleudbringning og markarbejde.

Tiltag mod støjklender

Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi og afskærmning. Endvidere søges al unødigt tomgangskørsel undgået.

Vurdering

Det vurderes at ejendommens samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 m over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, ikke overskrider Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj, og den ansøgte drift af ejendommen kan ske uden væsentlig gene for omkringboende.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Rystelser

Virksomhedens bidrag til niveauet for vibrationsniveauet (dB re 10-6 m/s²) målt som det maksimale KB-vægtede accelerationsniveau med tidsvægtning S må ikke overstige værdierne i Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø Orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 9 1997,

Anvendelse	Tidspunkt	Vægtet accelerationsniveau L _{sw} i dB
Boliger i boligområder (hele døgnet)	Hele døgnet	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	18-7	75
Børneinstitutioner og lignende	I åbningstiden	75
Boliger i blandet bolig/erhvervsområde	7-18	80
Kontorer, undervisningslokaler og lignende	Hele døgnet	80
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	85
Kontorer og tilsvarende lokaler i erhvervsbebyggelse, hvor der foregår følsomme aktiviteter	Hele døgnet	80

Anvendelse	Tidspunkt	A-vægtet lydtryksniveau (10-160 Hz), dB	G-vægtet lydtryksniveau dB
Beboelsesrum, herunder børneinstitutioner og lignende	18-7	20	85
	7-18	25	85
Kontorer, undervisningslokaler, og lignende støjfølsomme rum	Hele døgnet	30	85
Erhvervsbebyggelse	Hele døgnet	35	90

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

Vurdering

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler til ejendommen. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne, og det vurderes at grænseværdierne overholdes til alle områder nævnt i ovenstående tabeller.

Lys

Lysforhold

Belysning af anlæg: Der vil være vinduer i bygningerne hvorfra der vil være lysudslip.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Lyset i staldene er tændt i forbindelse med fodring af grisene og ophold i staldene.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Lyset vil udelukkende være tændt på det niveau som enten er foreskrevet af anden lovgivning eller i det omfang det er nødvendigt i forbindelse med ophold i staldene.

Evt. udendørsbelysning vil være tilkoblet bevægelsessensorer eller automatisk slukning.

Vurdering

Det ansøgte projekt vil medføre mere belysning end i nudriften. Det forventes dog ikke, at ejendommens belysning vil påvirke omgivelserne væsentligt.

Fluer og skadedyr

Skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Fluegener

Kemisk fluebekæmpelse foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer. Der anvendes rovfluer.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi fastsatte retningslinjer.

Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. Der er fast aftale med privat bekæmpelsesfirma.

Vurdering

Det vurderes, at der med ovenstående udføres en effektiv og tilfredsstillende flue- og skadedyrsbekæmpelse.

Støv

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde som reducerer støvproduktionen.

Der kan forekomme støv fra kørsel på de omkringliggende arealer og veje ved staldanlæggene, endvidere vil der være en mindre støvgene ved indlæsning af foder.

Der leveres færdigblandet foder til ejendommens indendørs siloer. Alle siloer er monteret med støvcycloner.

Forurenings- og genebegrænsende foranstaltninger

Der vil i det daglige være fokus på at minimere støvgener udenfor husdyrbruget, og i forbindelse med færdsel på ikke befæstede veje, vil der være særligt fokus omkring ejendomme beliggende nær ved vejene.

Vurdering

På baggrund af afstanden til de umiddelbare naboer og det faktum at der ikke ligger naboer op ad ikke befæstede veje omkring anlægget, samt husdyrbrugets fokus på minimering af støvgener i forbindelse med foderopbevaring og håndtering samt transporter, vurderes det, at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne som følge af støv.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Transporter

Transporter	Før godkendelse	Efter godkendelse
	Antal/ år	Antal/ År
Transport af foder	365	365
Halm	40	0
Afhentning slagtesøer	52	52
Afhentning af grise	75	140
Afhentning af døde dyr	52	104
Biogas	290	425
Udbringning husdyrgødning - gylle	368	208
Affald	52	52
Transporter i alt	1294	1346

Vurdering af transportveje til og fra ejendommen

Alt transport til og fra ejendommen foregår af Simmerstedvej og Forretgårdvej, hvor der ikke i umiddelbar nærhed af anlægget findes beboelser. Der er opmærksomhed på at tage hensyn til naboer, og der bliver almindeligvis henstillet til maskinstation og andre aktører at de skal være opmærksom på nabobeboelser. Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Der kan forekomme gyllekørsel mm. langs andre veje, hvor der ligger beboelser, og her vil der være opmærksomhed omkring transporten, hvilket omfatter henstillinger til maskinstation om at reducere fart og om at udvise generelt hensyn til naboer.

Størstedelen af transporterne er af gylle, foder og afhentning af dyr. Samlet set forventes en stigning i antallet af transporter med det ansøgte projekt.

Transporterne forventes hovedsageligt at foregå på hverdage inden for normal arbejdstid, dvs. kl. 7-18, men kan til tider foregå i aften- og nattimerne. Transport til og fra husdyrbruget vil altid foregå ved hensynsfuld kørsel. Derudover tilstræbes, at al tung transport gennemføres på hverdage inden for normal arbejdstid.

I højsæsonen for gyllekørsel kan der køres uden for normal arbejdstid, men dette vil foregå under hensyntagen til naboernes nattesøvn, så kørsel tæt på naboerne så vidt muligt ikke foregår senere end kl. 22 eller tidligere end kl. 6 på hverdage og ikke senere end kl. 23 og tidligere end kl. 8 i weekender og på helligdage.

Vurdering

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Ved miljøgodkendelse af husdyrbrug er det muligt at regulere trafik internt på bedriften og ved ind- og udkørsel. Det gælder hvis trafikken giver anledning til gener for naboer tæt på ejendommen, eller f.eks. hvis oversigtsforholdene ved udkørsel til offentlig vej vurderes, at kunne give anledning til farlige situationer for trafikken.

Der kan ikke stilles vilkår til trafik på offentlig vej, som lovligt kan anvendes til kørsel med den type køretøjer, der anvendes til drift af husdyrbrug. Her er det vejmyndighedernes vurdering om der er et generelt problem, som skal tages hånd om. Det kunne f.eks. være vejens bæreevne, der ikke kan holde til særligt tunge køretøjer. Natur- og Miljøklagenævnet har i en tidligere klagesag fastslået: *"Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke ved husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning, og afgøres af relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet."*

Der er tale om gode til- og frakørselsforhold til ejendommen og det vurderes på den baggrund, at transporter til og fra ejendommen ikke medfører væsentligt gener for de omkringboende.

Egenkontrol

Ansøger har redegjort for følgende egenkontrol:

- Gødningsbeholdere følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år
- Logbog for overdækningen på gyllebeholdere
- En gang årligt udarbejdes "Gødnings- og husdyrindberetning",
- Overvågning af vand og strømforbrug
- Dokumentation for fasefodring og anvendelse af fytase
- Miljøledelsessystem
- E-kontrol 4 gange om året

Med ovenstående er der redegjort for, at der er fokus på management og egenkontrol på ejendommen. Ved at registrere og iagttage daglige rutiner og forbrug, kan eventuelle uhensigtsmæssige forhold identificeres og afhjælpes. Det vurderes samlet set at driften af husdyrbruget på adressen inkl. egenkontrol og management lever op til lovens krav. Driften af husdyrbruget forventes derfor samlet set ikke at medføre en væsentlig negativ virkning på miljøet

Risici og håndtering

Brand

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedslivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er afblændet så gylle ikke kan løbe i dræn

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.
- Der er etableret en vold omkring gyllebeholdere som skal modvirke spredning af evt. udslip.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare, alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpepestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der opbevares ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der er ingen olietanke på ejendommen.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

B.8 Affaldsproduktion og ressourceforbrug

Der forventes en affaldsproduktion der er proportionel med virksomhedens størrelse og type.

Affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages (fremgår af § 35 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen). Det betyder, at beskrivelsen skal illustrere, hvordan affaldshåndteringen på husdyrbruget lever op til affaldshierarkiet jf. Miljøbeskyttelseslovens § 6 b. Heraf fremgår det at affaldsforebyggelse og -håndtering skal ske i overensstemmelse med følgende affaldshierarki:

- 1) Affaldsforebyggelse.
- 2) Forberedelse med henblik på genbrug.
- 3) Genanvendelse.
- 4) Anden nyttiggørelse.
- 5) Bortskaffelse.

Husdyrbruget skal sortere sit affald og sikre, at mest muligt affald bliver sorteret fra til genbrug, genanvendelse og anden endelig materialenyttiggørelse. Affald som ikke kan genanvendes skal håndteres som forbrændingseget, deponeringseget eller farligt affald i henhold til Haderslev Kommunes regulativ for erhvervsaffald.

Husdyrbruget skal håndtere sit affald efter reglerne i affaldsbekendtgørelsens og affaldsaktørbekendtgørelsen. Det betyder, at husdyrbruget skal sortere deres erhvervsaffald og aflevere det til en godkendt affaldsmodtager med henblik på genbrug, genanvendelse eller anvendelse til anden endelig materialenyttiggørelse.

Ifølge affaldsbekendtgørelsen defineres erhvervsaffald egnet til materialenyttiggørelse som værende:

- Glasaffald

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

- Metallaflald
- Plastaflald
- Papiraflald
- Paperaflald
- Træaflald
- Genanvendeligt farligt affald, herunder batterier og elektronik
- Genanvendeligt PVC-affald
- Andet affald, der er egnet til materialenyttiggørelse, fx byggeaffald og have-/parkaffald.

Husdyrbruget skal sikre en høj reel genanvendelse af affaldet og skal på anmodning fra kommunen kunne dokumentere, at affaldet bliver leveret til et godkendt affaldshåndteringsanlæg, som sikrer, at de enkelte affaldsfraktioner reelt bliver forberedt med henblik på genbrug eller genanvendt. Dokumentationen kan være fra behandlingsanlægget.

Virksomheder kan aflevere affaldet til:

- Et genanvendelsesanlæg eller et anlæg, som forbereder affald til genbrug, der er registreret i Affaldsregistret.
- En indsamlingsvirksomhed, der er registreret i Affaldsregistret.
- En virksomhed, som kan undlade at lade sig registrere efter bekendtgørelse om Affaldsregistret og om godkendelse som indsamlingsvirksomhed.
- Et kommunalt behandlingsanlæg, der er registreret i Affaldsregistret.
- En kommunal genbrugsplads eller en kommunal ordning efter § 11.
- En frivillig tilbagetagningsordning, jf. bekendtgørelse om affald.

Det vurderes, at husdyrbruget kan producere farligt affald, herunder for eksempel:

- Oliefiltre
- Batterier
- Spildolie
- Spraydåser
- Kanyler
- Kemikalierester
- Rester af kunstgødning
- Giftrester (også rottegift)
- Medicinrester
- Lysstofrør

Opbevaring af farligt affald kan udgøre en miljørisiko.

Vurdering

Ejendommen er omfattet af § 16 a og er derfor omfattet af miljøministeriets affaldsregulering og Haderslev Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald. Husdyrbruget skal derfor også være tilknyttet kommunens ordning for håndtering af farligt affald eller have aftale med en anden godkendt indsamler eller behandlingsanlæg, såfremt der opstår farligt affald på husdyrbruget.

Affaldsmængder

Nedenstående angiver anslåede og forventede mængder af affald årligt.

Fast affald

Affaldstype	Opbevarings- sted	Transportør	Modtageanlæg	Mængder pr. år	EAK- kode	ISAG- kode
Tørbatterier – NiCd		-	Kommunal modtagestation	varierende	20.01.33	77.00

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Fast affald:						
Tom emballage (papir/pap/plast)	Container	Flemming Poulsen		1500 kg	15.01.01	50.00
Bigbags af PE-plast	Container	Flemming Poulsen		50 kg	15.01.02	52.00
Lysstofrør og elsparepærer		Flemming Poulsen	Kommunal modtagestation	100	20.01.21	79.00
Jern og metal	Intet fast	Produkthandler	Produkthandler	500 kg	02.01.10	56.20
Diverse brændbart inkl. tomme medicinglas	Container	Flemming Poulsen		Varierende mængder	Afhængig af indhold / 15.01.07	19.00
Glas	Intet fast	Egen	Kommunal modtagestation		20.01.02	51.00

Vurdering

Det vurderes at ejendommen lever op til affaldshierakiet og til affaldsregulativerne for Haderslev Kommune.

Døde dyr

Døde dyr overdækkes med kadaverkappe eller opbevares i kølecontainer indtil de afhentes af destruktionsanstalt, DAKA. Afhentning sker løbende. Animalsk affald opbevares så der ikke opstår uhygiejniske forhold, indtil afhentning til autoriseret destruktionsanstalt. Døde dyr opbevares på en plads ved gyllebeholderne

Kemikalier generelt

Eventuel opbevaring af brugte sprøjter vil ske i kanyleboks og bortskaffes i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

Pesticider

Der opbevares og anvendes ingen pesticider fra ejendommen og der er derfor ingen affald her fra.

Oliekemikalier

Der er hverken olietanke eller olietromler eller andre oliekemikalier på ejendommen.

Spildevandsmængde

Spildevandstyper	m ³ /år efter godkendelse	Afledes til	Renseforanstaltning
Rengøringsvand, drikkevandsspild mv.	1000 m ³	Gyllebeholder	Ingen
Sanitært spildevand fra stald	200 m ³	Nedsivning	Septiktank

Beskrivelse af spildevandstilledning

1000 m³/år spildevand tilledes gyllebeholder med flydende husdyrgødning.

Beskrivelse af spildevandsafledning

Rengøringsvand ledes fra stald til gyllebeholder.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Sanitært spildevand ledes til septiktank og nedsives.

Tagvandet afledes til nedsivning.

Energiforbrug

Energi

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Elforbrug	350.000 kwh	550.000 kwh
Opvarmning	Halmfyr	Varmepumpe
Diesel	0	0

Elforbruget i svinestalden går primært til belysning og drift af teknisk udstyr og ikke mindst gyllekøling.

Energibesparende foranstaltninger

Der anvendes LED-belysning og frekvensstyrede ventilatorer.

Vurdering

Elforbruget forventes at variere omkring normforbruget. Der vil dog altid kunne opstå større udsving i elforbruget, da mange elforbruget forhold reguleres af udefrakommende faktorer, f.eks. ventilation.

Vandforbrug

Vand

Type	Forbrug nudrift	Forbrug ansøgt
Årligt forbrug af drikkevand	7.400 m ³	15.000 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde	900 m ³	1000 m ³

Vandforbruget er vurderet ud fra forventes forbrug ud fra normal.

Bedriften forsynes med vand fra egen boring. Der forventes stigning i vandforbruget i forbindelse med godkendelsen. Beboelse forsynes med offentlig vand.

Vandbesparende foranstaltninger

Drikkevandsinstallationerne på bedriften efterses og rengøres jævnligt med henblik på at undgå spild.

Eventuelle lækager i systemet identificeres straks og repareres hurtigst muligt.

Vurdering

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Vandforbruget forventes at ligge på normforbruget.

Reststoffer

Udbringning af husdyrgødning bliver foretaget efter de gældende generelle regler ift. indhold af fosfor og kvælstof. Gyllen vil i øvrigt indeholde vand og fodersplid mm. Disse forhold er der i de generelle regler taget højde for og det vurderes derfor at udbringningen af gylle lever op til disse generelle regler.

Foder

Der anvendes færdigblandet foder. Foder leveres dagligt til ejendommen som færdigfoder. Mht. støv mm. fra foderproduktionen er dette behandlet særskilt under støv.

Der anvendes tørfoder på ejendommen og udfordringen sker 2-6 gange om dagen.

Der sikres effektiv fodring gennem foderets sammensætning og løbende foderkontroller, således at fodringen stemmer overens med dyrenes behov. Derudover er sundhedsstyring vigtig for en effektiv produktion med lavest muligt forbrug af foder- og hjælpestoffer. Der anvendes fasefodring på ejendommen, og der tilsættes fytase til foderet. Fytase medfører en bedre optagelse af fosfor fra foderet og dermed mindre fosfor i gyllen.

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet. Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

Vurdering

Det vurderes at foderforbrug og tiltag i øvrigt vedr. foder lever op til en produktion af den ansøgte størrelse.

Samlet vurdering af affalds- og ressourceforbrug

Virksomheden er omfattet af Affaldsbekendtgørelsen og Haderslev Kommunes Affaldsregulativ for erhverv. Virksomheden oplyser, at reglerne efterleves.

Det vil sige, at

- Dagrenovationslignende og forbrændingseget affald bortskaffes til forbrænding.
- Deponeringseget affald skal frasorteres og opbevares, så vindflugt undgås.
- PVC-affald frasorteres og bortskaffes korrekt.
- Klinisk risikoaffald som kanyler, medicinflasker og lignende opbevares forsvarligt i eget emballage

Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand:

- Farligt affald opbevares, så det ikke kan løbe til jord, grundvand eller overfladevand og beskyttet mod vejrlig. Tanke er sikret mod påkørsel.
- Eksisterende olietanke er reguleret af olietanksbekendtgørelsen. Nye tanke og/eller sløjfning af tanke skal anmeldes til Haderslev Kommune.

Det vurderes, at der er redegjort for et vand- og energiforbrug, der står mål med størrelsen af dyreholdet og alderen på staldene. Der forventes en stigning i ressourceforbruget som følge af godkendelsen.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

B.9 Valg af BAT

Alle staldene er med delvise spaltegulve og gyllekøling.

	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav Kg N/år	7717	315	8032
Faktisk emission Kg N/år	7663	256	7919
Forskæl Kg N/år			113
BAT krav overholdt			Ja

Gyllekøling farestald 6

Ammoniakreduktionen er projekteret til 30 % og der er 443 m² gyllekanaler med rørudslusning.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

30 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 44,7 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$$44,7 \text{ w/m}^2 \cdot 443 \text{ m}^2 \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 173.467 \text{ kwh.}$$

Hvis der etableres et system med pumper med en samlet kapacitet på 42 kw, betyder det at den samlede årlige driftstid skal være 4130 timer.

Drægtighedsstald 5

Ammoniakreduktionen er projekteret til 30 % og der er 650 m² gyllekanaler og rørudslusning.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

30 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 44,7 w/m².

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$$44,7 \text{ w/m}^2 \cdot 650 \text{ m}^2 \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 254.522 \text{ kwh.}$$

Hvis der etableres et system med pumper med en samlet kapacitet på 42 kw, betyder det at den samlede årlige driftstid skal være 6060 timer.

Løbestald

Ammoniakreduktionen er projekteret til 30 % og der er 1254 m² gyllekanaler med linespil.

Den nødvendige specifikke kølekapacitet kan beregnes ud fra formlen:

$$1,66 \cdot x - 0,02 \cdot x^2 = \text{ammoniakreduktionsprocent}$$

30 % reduktion giver en specifik køleeffekt på 26,6 w/m².

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Den årlige køleydelse kan derfor beregnes til

$26,6 \text{ w/m}^2 \cdot 1254 \text{ m}^2 \cdot 8760 \text{ timer} / 1000 \text{ w/kw} = 292.202 \text{ kwh.}$

Hvis der etableres et system med pumper med en samlet kapacitet på 42 kw, betyder det at den samlede årlige driftstid skal være 6957 timer.

Den samlede årlige køleydelse bliver på 720.191 kwh.

Det skal understreges at overstående beregning er retningsgivende for gyllekølingen. I forbindelse med etableringen af stalden vil der blive indsendt en redegørelsen for dimensioneringen af gyllekølingen der sikrer overholdelse af en ammoniakreduktion på 30 % i stald 5, 6 og 7.

Vurdering

Ejendommen lever op til BAT kravene.

B.10 Grænseoverskridende virkninger

Det er vurderet, at det udelukkende er produktionens emission af ammoniak der potentielt kan have en grænseoverskridende virkning. Det er dog vurderet at ammoniakemissionen har et niveau og en karakter, hvor hovedparten af emissionen vil påvirke lokalområdet og kun mindre del af emissionen vil bidrage til baggrundsbelastningen i omkringliggende lande. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører grænseoverskridende virkninger hverken lokalt eller internationalt.

IE-husdyrbrug

Der er tale om et IE-husdyrbrug, da der er over 700 stipladser til søer på ejendommen.

C.1 Foranstaltninger ved ophør

I forbindelse med ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

- Den resterende husdyrgødning i kummer og tanke vil blive fjernet
- Fodersiloer/foderrum tømmes og rengøres
- Staldene vil blive rengjort og spildevandet kørt ud på dyrkede arealer i henhold til lovgivningen
- Udtjent inventar og andet metal vil blive leveret til produkthandleren
- Udtjent elektronisk udstyr vil blive leveret til genbrug
- Andet affald vil blive afhændet efter miljølovens forskrifter
- Olietanke tømmes
- Døde dyr fjernes
- Gylletankene vil blive fjernet, når de ikke længere er brugbare for denne eller anden bedrift

C.2 Anvendelse af BAT råvarer, energi, vand og management

Management

Medarbejdere

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

De ansatte deltager løbende i relevante kurser. Der bliver udarbejdet APV for arbejdspladsen, opsat førstehjælpskasser og øjenskylleudstyr, og der er konstant værnemidler i form af beskyttelsesbriller, handsker, åndedræts- samt høreværn til rådighed for medarbejderne.

Oplæring

Der er oplæringsprogrammer for ansatte i relation til relevant lovgivning, herunder miljøgodkendelsen, beredskabsplanen, vedligeholdelse af udstyr.

Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er nedskrevet. Beredskabsplanen indeholder forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, driftsmateriel, gylle, brand m.v., og er tilgængelig for alle på arbejdspladsen.

Dagligt tilsyn

Ansøger eller dennes ansatte tilser dyr og produktionsanlæg flere gange hver dag. Der udføres små reparationer når det er nødvendigt. Såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service til driftsanlægget som udføres af kompetent personale.

Mark- gødningsplan

Der bliver hvert år udarbejdet gødningsregnskab af en planteavlskonsulent.

Sprøjtejournal

Der føres sprøjtejournal.

Gødningsbeholderne følger reglerne for kontrol min. hvert 10 år.

Renoveringsplan for driftsudstyr og staldbygninger

De eksisterende stalde er i god stand og det forventes ikke at der skal foretages gennemgribende renovering før om 25 år.

Samlet BAT indenfor management

Det vurderes, at ejendommen anvender bedst tilgængelig teknik, indenfor følgende managementpunkter:

- Alle medarbejdere deltager løbende i relevante kurser.
- Der bliver udarbejdet en beredskabsplan som hænger tilgængelig for alle medarbejdere.
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på driftsanlæggene.
- Kvalitetskontrol
- Vurdering af tidshorizonten for større renovering af driftsinventar og driftsbygninger.
- Der er indført miljøledelse på ejendommen

Godt landmandskab

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger. I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af indkøbt foder.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.
- Der udarbejdes gødningsregnskab på bedriften.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, skadedyr samt mindske risikoen for at der opstår uhygiejniske forhold.
- Sætte særlig fokus på dyrevelfærd og fortsat gøre en ekstraordinær indsats over for infektioner, som kan overføres fra dyr til mennesker.
- Tage hensyn til grund- og overfladevand, når driften tilrettelægges.

Rengøring og desinficering

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Der er på bedriften stor opmærksomhed på at renholde stalde og de omkringliggende arealer. En sideeffekt af godt indeklima er, at staldene lugter mindre end gennemsnittet, samt at ammoniakfordampningen ligeledes er lavere.

Overbrusning i svinestalde

Følger de lovmæssige krav om overbrusningsanlæg eller tilsvarende anordning til regulering af svins kropstemperatur.

Miljøledelsessystem

Der er i februar 2017 offentliggjort BAT konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører at alle IE-brug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse dog senest ved meddelelse af §16a miljøgodkendelse.

Miljøledelsen skal omfatte:

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold,
- 2) fastsætte miljømål,
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål,
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner og
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet. Miljøledelse er allerede indført på husdyrbruget.

Se vedhæftede bilag.

BAT energi

Energibesparende foranstaltninger

Belysning:

- Der anvendes energibesparende belysning.
- Lamper rengøres jævnligt
- Lyset er tændt i forbindelse med fodring og ophold i staldene. Fodring og ophold i staldene sker typisk i perioden 6-20 og i den periode vil lyset være tændt.

Det skal understreges, at tidspunkterne for lys er vejledende og der vil kunne være daglige og sæsonmæssige udsving i varigheden af tændt lys.

Korntørring:

Der opbevares ingen korn på ejendommen.

Transport:

Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås. Ansøger har fokus på at minimere antal transporter.

Ventilation:

Der er undertryksventilation med vægventiler i alle stalde. Alt ventilation er med E/C styring. Der er separat styring i hver sektion som styrer varme/ventilation. Herved sikres de mest optimale forhold for grisene og samtidig sikres også at der bruges mindst mulig energi. Desuden bliver udsugningsenhedene vasket for hvert hold nye grise. Herved reduceres vindmodstanden i aftrækskanalen og der spares store mængder energi.

Styring af ventilationen i staldene er med til at sikre et godt indeklima og samtidigt med til at reducere forbruget af energi til et absolut minimum.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

BAT vand

Vandbesparende foranstaltninger

- Anlæggets drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Ansøger bestræber sig på at minimere forbruget af vaskevand.
- Vandforbruget minimeres ved at der bruges drikkenipler over fodertruget. Dermed opsamles det vand, der spildes og der anvendes kun præcist det drikkevand grisene tapper.
- For ikke at bruge mere vand end nødvendigt og samtidig få en effektiv rengøring, anvendes højtryksrensere og iblødsætning, når staldene rengøres.
- Stophaner på vandslanger.
- Der udføres regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.

BAT – råvarer

Der er på bedriften stor opmærksomhed mod at minimere anvendelsen af råvarer i produktionen. Der laves således E-kontrol minimum en gang i kvartalet, for derigennem at kunne monitorere fodereffektivitet og produktionseffektivitet.

Der er fokus på at minimere spild af foderstoffer og på at optimere og minimere indholdet af fosfor og protein i foderstoffer, dog altid med fokus på virksomhedens produktionsresultater og ikke mindst dyrenes velbefindende.

- Indkøb af foder sker på grundlag af foderplanlægning.
- Daglig regulering af fodertildeling.
- Der udarbejdes foderplaner, evt. i samarbejde med konsulent, og med anvendelse af nyeste viden indenfor svinefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt forbrug af råvarer undgås.
- Godt management og sunde dyr.
- Foderanlæg justeres jævnligt, således at udfodret mængde svarer til dyregruppen og unødigt foderspild minimeres.
- Grisene fasefodres, dvs. at der fodres med forskellige foderblandinger afhængigt af dyrenes alder/levende vægt. Kravet til næringsstoffer er forskelligt, og ved at fasefodre indenfor normerne undgås en generel overforsyning med råprotein og fosfor, som ellers vil udskilles via husdyrgødningen og belaste miljøet.

Samlet BAT-vurdering

Samlet vurderes det at projektet lever op til BAT indenfor punkterne, ammoniak, miljøledelse, management, fodringsstrategi, vand, energi, spildevand, støj, støv, lugt, opbevaring af husdyrgødning, forarbejdning af husdyrgødning og udbringning af husdyrgødning, blandt andet baseret på punkterne i BREF-dokumentet og lovgivningskravene.

Risikoen ved MRSA eller antibiotikaresistens håndteres af generelle veterinærregler i fødevarestyrelsens regi.

I lovgivningen er der faste krav til BAT på ammoniakudledning, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

C.3 Ikke teknisk resume af væsentlige alternativer

For at reducere ammoniakemissionen mest muligt er følgende alternativer undersøgt:

- gylleforsuring
- luftrensning

BAT niveauet er overholdt på husdyrbruget og det er vurderet at øvrige alternativer medfører en væsentlig og ikke proportional belastning af bedriftens økonomiske produktionsresultat, og alternativerne er derfor fravalgt.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Miljøkonsekvensrapport

I relation til miljøkonsekvensrapportens krav til oplysninger jf. punkt B henviser til punkter B1-B10 i nærværende afsøgning, og den videre redegørelse i miljøkonsekvensrapporten tager udgangspunkt i ovennævnte oplysninger.

E.1-a Udformning, dimensioner mm.

Ejendommen består af følgende produktionsbygninger:

Materialevalg

	Grund-plan ca.	Bygnings-højde ca.	Tag-hældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
Stald 1	1898 m ²	8 m	20 °	Røde sten, lyst tag	Søer
Stald 2	2150 m ²	8 m	20 °	Røde sten, lyst tag	Søer
Stald 3	1565 m ²	8 m	20 °	Røde sten, lyst tag	Søer
Stald 4	1168 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Søer
Stald 5	1164 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Søer
Stald 6	1134 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Søer
Stald 7	2558 m ²	8 m	20 °	Søstenselementer, lyst tag	Søer
Gyllebeholder	298 m ²	8 m		Elementer og grå overdækning	Gylle
Gyllebeholder	980 m ²	8 m		Elementer og grå overdækning	Gylle

I øvrigt henvises til landskabsvurderingen under punkt B.4.

E.1-b Forventede indvirkning på miljøet

Husdyrbruget forventer ingen væsentligt skadende virkninger på miljøet som følge af produktionen på ejendommen. På ejendommen følger og overholder man generelt dansk lovgivning, men i særdeleshed vurderes at lovgivningen om anvendelsen af gødning herunder husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrloven i alt sin væsentlighed sikrer miljøet mod utilsigtede virkninger af husdyrproduktionen. De beskrevne krav til dansk landbrug indenfor kvælstofkvoter, fosforregnskab, vurdering af mulige skader på sårbar natur, vurdering af påvirkning af naboer mm. vurderes at forebygge og begrænse den mulige skade som landbrugsproduktionen kan have på miljøet.

Husdyrbrugets forventede potentielle væsentlige indvirkningerne på miljøet vurderes at være:

- påvirkning af vandmiljø
- påvirkning af omkringliggende natur
- påvirkning af naboer

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Vandmiljø

Projektet kan potentielt påvirke vandmiljøet, både grundvandsressourcen og ferske vande samt havmiljøet. Det er dog vurderet at de generelle virkemidler som virksomheden skal leve op til jf. anden lovgivning, modvirker de potentielle væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Herunder gælder erhvervets generelle krav til opsamling af overskudskvælstof gennem efterafgrøder, og skærpede krav til fosforoverskud fra bedrifterne.

Kumulation

Produktionen af fødevarer vil altid medføre en påvirkning af miljøet, men i Danmark er der skrappe kvotekrav til anvendelsen af kvælstof til planteavl, således at ikke alle planter tildeles den gødning de har brug for. Dette krav, sammen med ovenstående efterafgrøder mm. betyder at der, selv i kumulation med andre ejendommen, må forventes en minimal påvirkning af miljøet.

Natur

Påvirkning af den omkringliggende natur gennem deposition af ammoniak kan i visse tilfælde medføre en væsentlig påvirkning af naturen. Der er dog opstillet en række krav og kriterier for hvornår en påvirkning er væsentlig, og bedriften overholder disse krav til alle særligt sårbare naturkategorier i området. Det er derfor vurderet at produktionen ikke medfører en væsentlig påvirkning på naturen i området.

I relation til bilag IV dyre- og plantearter vurderes bekendtgørelsens afskæringskriterier i alt sin væsentlighed at reducere påvirkningen af sådanne arter til et absolut minimum, og at disse arter derfor ikke påvirkes negativt af produktionen.

Kumulation

Bedriftens påvirkning af særlig sårbar natur er vurderet i forhold til kumulation med øvrige bedrifter i nærområdet. I relation til særlig sårbar natur er der skærpede krav til bedriftens tilladte påvirkning af et særligt sårbart område, såfremt der ligger andre bedrifter i nærheden af den sårbare natur.

Der er en anden ejendom indenfor en afstand der medfører kumulationen, det ændrer ikke på konklusionen.

Naboer/lugt

Alle husdyrproduktioner medfører en emission af lugt, støv, støv og lys. Disse emissioner spredes omkring bedriften afhængig af vind, højde på afkast, hastighed på luften i ventilator og temperatur. I relation til lugt vurderes denne spredning omkring ejendommen i husdyrgodkendelse.dk, hvor i forvejen fastsatte afskæringskriterier i forhold til enkeltliggende naboer, samlet bebyggelse og byzone/sommerhusområde skal overholdes.

Bedriften overholder disse afskæringskriterier og derfor vurderes bedriften ikke at påvirke miljøet væsentligt med hensyn til lugt.

Kumulation

I forhold til naboer gælder ligeledes et kumulationsprincip, hvor kravene skærpes såfremt der ligger andre produktioner med en ammoniakemission over 750 kg indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltliggende naboer eller 300 meter fra samlet bebyggelse eller byzone.

Der ligger ikke øvrige produktioner indenfor disse afstande og derfor er kumulationen med andre husdyrbrug ikke vurderet.

E.1-c Risiko for ulykker mm.

Risici og håndtering

Brand

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer og medføre risiko for udslip af giftige stoffer. Dette søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler.

Gylleudslip

Kan forekomme ved påkørsel af gyllebeholder, ved at en gyllebeholder, gyllekanaler eller pumpeledninger er utætte, eller ved at en gylletank kan sprænge.

Kan medføre nedrivning af gylle til grundvand, eller afstrømning af gylle til vandløb efter ekstrem nedbør. Kan desuden give spild i forbindelse med læsning af gyllevogne.

Risiko for gylleudslip forsøges minimeret ved at:

- Der er ryddet op, hvor der arbejdes.
- Medarbejdere får god instruktion.
- Bygninger og maskiner vedligeholdes.
- Der er gode adgangs- og transportveje.
- Gylleanlæg holdes i orden, og pumpning af gylle overvåges
- Børn og fremmede har ikke adgang til betjening af gyllepumper mm.
- Afløb er aflændet så gylle ikke kan løbe i dræn
- Der gennemføres de lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Udslip af miljøskadelige stoffer

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112.

Kemikalier

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug, medicin og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljørisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr

Der er ingen pesticider på ejendommen.

Oplag af olie og andre kemikalier

Der opbevares og anvendes ingen olie eller andre kemikalier på anlægget.

Samlet vurdering af risikoelementer vedrørende miljøforhold

Det vurderes, at håndteringen af husdyrgødning foregår på en tilfredsstillende måde, og at husdyrbruget samlet set håndterer risikoelementerne korrekt og derfor ikke vil have en negativ påvirkning på miljøet og omgivelserne.

Beskrivelse af risikominimering

Gyllebeholderne bliver etableret således at bund og vægge er tætte, og den kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Gyllebeholderne tømmes regelmæssigt af hensyn til vedligeholdelse og inspektion.

Alle samlinger kontrolleres jævnligt og pumpning af gylle foregår udelukkende under opsyn.

Gyllevognene vil fyldes med sugestuds. Herved elimineres mulighederne for gyllesplid i forbindelse med pumpefejl og påfyldning af gyllevogn. Anvendelse af sugestuds betragtes som den mest miljøforsvarlige måde at fylde gyllevognen.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Endvidere bemærkes, at anlægget er under dagligt opsyn. Alle medarbejdere vil desuden blive instrueret i forholdsregler i tilfælde af uheld.

E.1-d Væsentlige alternativer

Husdyrbruget har i forbindelse med godkendelsen vurderet på alternativer indenfor ammoniakreduktion og lugtreduktion. Produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som forsuring ikke vil være et proportionalt tiltag, og er derfor udeladt.

E.2 Ikke teknisk resume

I dette afsnit er der nævnt de væsentligste foranstaltninger for at begrænse det ansøgte projekts virkninger på miljøet. I alle de foregående afsnit, vil man kunne læse yderligere om de anvendte foranstaltninger og vurderingerne heraf.

- Ejendommen er beliggende i område med særlige landskabelige interesser, og derfor er bygningsmassen indpasset i landskabet.
- Staldsystemerne i alle staldene er med delvis spaltegulv med henblik på at minimere ammoniakfordampningen fra staldanlægget.
- Der udarbejdes mark-/gødningsplan for ejendommens jordtilliggende, hvorved fosfor- og nitratudvaskning minimeres.
- Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand er adskilt fra hinanden efter gældende regler, for at undgå en forurening af overflade- og grundvand.
- Der foretages forskellige egenkontroller, for at bl.a. at følge produktionen, forbrug af fx foder, el og vand m.m.
- Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

E.3 Kompetente ekspert

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af Cand.scient Jakob Altenborg fra Miljø & Natur Landbrugsrådgivning.

F.1-a Husdyrbrugets placering

Der henvises til punkt B.4

F.1-b Fysiske karakteristika

Der henvises til punkt E.1-a

F.1-c Energibehov og forbrug

Der henvises til punkt B.8

F.1-d Reststoffer og emissioner

Der henvises til punkterne B.5 for ammoniak, B.6 for lugt, B.7 for Støj, rystelser og støv og B.8 for affald

F.2 Rimelige alternativer

De nye stalde kan placeres på flere alternative måder på anlægget. De valgte placeringer er valgt under hensyntagen til en fornuftig logistik på anlægget, i det der skal flyttes mange dyr på et anlæg

med plads til 2600 søer. Desuden udgør bygningernes indbyrdes placering ved det ansøgte en meget harmonisk og samlet enhed som påvirker landskabet mindst muligt. Det er derfor vurderet at de valgte placeringer giver det samlede bedste udtryk og bedste produktionslogistik og der er derfor ingen rimelige alternativer. Eneste alternativ er derfor referencescenariet.

F.3 Referencescenarie

Referencescenariet i den ansøgte produktion vurderes at være den eksisterende produktion og eksisterende produktionsbygninger. En statisk tilstand er oftest ikke et udtryk for noget positivt, da der er ensbetydende med at hjulene er gået i stå. Dette er også tilfældet i landbruget. Det er derfor uundgåeligt, at landbruget hele tiden ændres i takt med omgivelserne.

I alle virksomheder er der løbende krav til at tilpasse og optimere driften efter markedsforholdene. Inden for landbrugserhvervet er det en realitet, at landmanden står over for faldende afregningspriser i forhold til inflationen samtidigt med, at omkostningerne stiger. Der skal således produceres et stadig stigende antal enheder for at overleve økonomisk. Derfor vil det være uundgåeligt, at produktionen løbende skal optimeres og udvides. Hvis produktionen ikke optimeres, smuldrer det økonomiske grundlag for virksomheden. Et konstant produktionsniveau er reelt en begyndende afvikling af produktionen med de personlige og samfundsmæssige konsekvenser det giver.

F.4

Generelt gælder for alle nedenstående forhold, at det vurderes at husdyrbrugets påvirkning hovedsageligt er begrænset til lokalområdet, dog undtagen klimagasser. Projektets direkte indvirkninger er beskrevet, og der vurderes ikke at være væsentlige sekundære eller langsigtede virkninger. Det er vurderet at de miljøbeskyttelsesmål der er vedtaget i Danmark og EU er implementeret i den gældende lovgivning for området, og at der i den kontekst ligeledes er foretaget vurderinger af effekten af de enkelte påvirkninger både lokalt og internationalt.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er ingen forventning om at husdyrbruget vil påvirke befolkningen eller menneskers sundhed. Husdyrbruget er placeret med god afstand til tættere befolkede områder og den potentielle påvirkning af sundheden vurderes at være begrænset til de nærmeste omgivelser omkring husdyrbruget. Ifølge Miljøstyrelsens vurdering af luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø, er der ikke angivet en direkte effekt af luftforureningen fra husdyrbrug på menneskers sundhed.

Biodiversiteten

Biodiversiteten kan potentielt påvirkes af husdyrbrugets emission af ammoniak. Miljøstyrelsen har fastlagt en række faste definerede naturkategorier som er opført i punkt B.5. Her fremgår ligeledes naturkategoriernes sårbarhed for ammoniak. Det vurderes derfor at så længe sårbarhederne i forhold til ammoniak overholdes vil der ikke være en påvirkning af biodiversiteten fra husdyrbruget.

Jordarealer og jordbund

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en løbende påvirkning af jordbunden eller jordarealet. I forbindelse med anlægsfasen har der været en påvirkning helt lokalt, men denne påvirkning vurderes ikke at have en væsentlig påvirkning på miljøet.

Vand

Husdyrbrugets produktion foregår i lukkede systemer (stalde) og der vil derfor ikke være en påvirkning af vandressourcerne som følge af husdyrbrugets placering eller drift.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Luft og Klima

Luften påvirkes med udledning af ammoniak og lugt. Disse faktorer kan have en ikke uvæsentlig lokal påvirkning, men udover nærområdet (300 m radius) vurderes påvirkningerne at være af underordnet karakter.

I relation til emission af klimagasser har det ikke været muligt at finde empiriske data der gør det muligt direkte at kvantificere effekten af det enkelte husdyrbrug. Men ifølge Mette Hjort Mikkelsen et al kommer 20 % af udledningen af klimagasser til atmosfæren i Danmark fra husdyrproduktionen. Det er derfor en ikke uvæsentlig mængde klimagasser der udledes fra husdyrproduktionen.

Det har ikke været muligt at finde kilder, der gør det muligt at sammenligne emissionen af drivgasser fra dansk husdyrproduktion med husdyrproduktion i f.eks. Østersølandene. Denne sammenligning vurderes at være relevant i forhold til at den samlede produktion af fødevarer ikke kan forventes at falde i de kommende år, som følge af befolkningstilvæksten. Derfor, for at kunne vurdere effekten af en reduktion af klimagasser i dansk husdyrproduktion, vil det være nødvendigt at vurdere hvad evt. store krav til reduktion af klimagasser vil betyde af udflytning af husdyrproduktion til lande med mindre skrappe miljøkrav end de danske. Atmosfæren er ligeglad om klimagasserne kommer fra Danmark eller fra Polen.

Samlet vurderes husdyrbruget ikke at påvirke klimaet mere end et tilsvarende husdyrbrug i Danmark, og det vurderes at yderligere indgreb i forhold til klimaet, bør være gennem generel regulering.

Kulturarv og landskab

Husdyrproduktionen er beliggende i et område med landskabelige værdier men udenfor kulturarv. Den landskabelige påvirkning er vurderet i afsnit B.4. Men overordnet set har man i forbindelse med planlægningen af udvidelsen forsøgt at minimere påvirkningen af det omkring liggende landskab ved at samle bygningerne i en harmonisk samlet enhed. Det vurderes derfor at der ikke vil være en væsentlig påvirkning af disse forhold.

F.5-a Anlæggelse og tilstedeværelse af husdyrbruget

I forbindelse med anlægsfasen af husdyrbruget, må det forventes at der vil være en ikke uvæsentlig transport til og fra byggepladsen, og der vil være en påvirkning af området med støv og larm. Ligeledes vil der være et større ressourceforbrug i form af vand og el samt brændstof. Anlægsfasen vurderes dog at være ca. 6 mdr og påvirkning af lokalområdet derfor af forbigående karakter.

Tilstedeværelsen af husdyrbruget vil påvirke næromgivelserne med ammoniak, lugt, støv og støv. Disse forhold er behandlet under punkt B.5, B.6 og B.7. Samlet set vurderes tilstedeværelsen, ud fra objektive kriterier opstillet af Miljøstyrelsen i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, ikke at føre til en væsentlig påvirkning af området.

F.5-b Brugen af naturressourcer

Brugen af naturressourcer begrænser sig til vandforbrug til drikkevand. Der er indført miljøledelse på husdyrbruget og som en naturlig del heraf sker der en løbende monitoring af vandforbruget. Vandressourcen er i øvrigt ikke begrænset i området. Det vurderes derfor at der ikke vil være en påvirkning af vandressourcen.

F.5-c Emission af forurenende stoffer

Emission af ammoniak og lugt vurderes at være den væsentligste kilde til påvirkning af miljøet fra husdyrbruget. Begge forhold er vurderet i afsnit B.5 og B.6 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Forhold som støj og vibrationer mm. er behandlet og vurderet i afsnit B.7 Nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner.

Bortskaffelsen af og genanvendelsen af affald er behandlet i afsnit B.8 og nærværende miljøkonsekvensrapport giver ikke anledning til andre vurderinger og konklusioner

F.5-d Faren for sundhed, kulturarv og miljø

I henhold til afsnit E.1-c og afsnit F.4, vurderes faren for menneskers sundhed, kulturarv og miljøet som værende ikke væsentlig.

F.5-e Kumulation

Under punkt B.5 er kumulationen i relation til særlig sårbar natur i nærheden af husdyrbruget vurderet. Det forventes ikke at projektet medfører en påvirkning af de nærmeste særligt sårbare områder.

F.5-f Indvirkning på klimaet

Husdyrbrug påvirker atmosfæren med udledning af særligt klimagasserne metan og lattergas (Sven g. Sommer et al, 2007). I henhold til Mette Hjort Mikkelsen et al udgør drivhusgasserne fra husdyrbrug ca. 20 % af den samlede udledning af drivhusgasser fra Danmark. Det har ikke umiddelbart været muligt at finde empiriske tal der gør det muligt at kvantificere den specifikke udledning fra husdyrbruget. Det vurderes dog heller ikke som relevant idet vurderingen af effekten alligevel skal foretages i kumulation med øvrige emissioner af drivhusgasser, herunder den samlede udledning i Danmark. I forhold til den samlede udledning af drivhusgasser i Danmark er den ansøgte produktion og dermed emission ubetydelig, og det vurderes derfor at det ansøgte projekt i sig selv ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet i forhold til udledningen af klimagasser, men det kan ikke udelukkes at projektet i kumulation med den øvrige udledning af drivhusgasser i Danmark og resten af verden, kan medføre en negativ påvirkning af klimaet. Det vurderes dog ikke som en rimelig udfordring at løse denne problematik i en konkret miljøgodkendelse.

F.5-g Anvendte teknologier

Der anvendes delvist spaltegulv med fast gulv og gyllekøling.

F.6 Metoder eller beviser

Der er ikke identificeret væsentlige virkninger på miljøet og der er derfor ikke anvendt metoder eller beviser til at forudberegne virkningerne.

F.7 Påtænkte foranstaltninger

Der er ingen påtænkte foranstaltninger til at forebygge eller begrænse miljøpåvirkningerne, idet der ikke er identificeret væsentlige virkninger på miljøet som følge af den ansøgte husdyrproduktion.

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

F.8 Større ulykker og katastrofer

Der er udarbejdet en beredskabsplan i henhold til Rådets direktiv 2012/18/EU. I beredskabsplanen er de væsentligste risikofaktorer beskrevet og forholdsregler i tilfælde af uheld er beskrevet.

Den største risiko for større skade på miljøet vurderes at være brud på gylletank. I den forbindelse vil en større mængde gylle kunne forurene vandmiljøet. Risikoen for brud på gyllebeholder vurderes at være meget lille. Gyllebeholderne kontrolleres således hvert 10. år for holdbarhed og stand, og der foretages årlig inspektion af ejer der kan være med til at sikre at evt. brud bliver identificeret inden et egentligt kollaps af tanken.

F.9 Ikke teknisk resume

Miljøkonsekvensrapportens afsnit F har til formål at identificere forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig skadelig virkning på miljøet. I afsnittet er gennemgået effekten af:

- Ammoniak
- Lugt
- Klimagasser
- Støv
- Støj
- Menneskers sundhed
- Naturressourcer
- Vibrationer
- Affald

Der er ikke identificeret forhold på husdyrbruget som kan medføre en væsentlig virkning på miljøet.

F.10 Referenceliste

Miljøstyrelsens hjemmeside - Luftforureningens påvirkning af mennesker og miljø

Mette Hjorth Mikkelsen, Rikke Albrechtsen, Ole-Kenneth Nielsen og Steen Gyldenkerne – debat indlæg i Altinget.dk: Forskere: Reduktion i drivhusgasser fra landbruget er "tæt knyttet til husdyrproduktion"

Sven G. Sommer et al. Aktuel videnskab 5, 2007: Drivhusgasser og husdyrproduktion

Ansøgning nr. 243775, Bram I/S, Simmerstedvej 208a, 6100 Haderslev

Appendix 1

Stald 1

69,4 x 25,54	= 1773
Fradrag	
Gange 1,2 x 69,4 x 2	= 167
Gang 2 x 17,34	= 35
Areal	= 1571 m ²

Stald 2

6,77 x 7,8 x 10 stier	= 528
7,35 x 7,4 x 4 stier	= 218
7,45 x 7,4 x 2 stier	= 110
8,45 x 5,4 x 6 stier	= 274
8,5 x 5,4 x 2 stier	= 92
10,45 x 4,95 x 4 stier	= 207
Areal	= 1429 m ²

Stald 3

1,7 x 2,7 x 248 stier	= 1138 m ²
-----------------------	-----------------------

Stald 4

1,7 x 2,7 x 186 stier	= 854 m ²
-----------------------	----------------------

Stald 5

Ingen tegning – etableres med 930 m² produktionsareal som tidligere godkendt

Stald 6

1,7 x 2,7 x 186 stier	= 854 m ²
-----------------------	----------------------

Stald 7

600 stipladser á 3,12 m² = 1872 m²

Der er vedlagt en tegning over en større løbestald, men stald 7 bliver opbygget på samme måde, men med færre stipladser.